

DOMOLJUB

izhaja vsaki četrtak. Cena mu je
1 K na leto. Iza denarja 1 K. za
Ameriko in druge tuje države 1 K.
— Posamezne številke se prodajo
po 10 vinarjev.

S priloga:
„Kaš kmečki dom“ in „Kaša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročniki, reklamacije in in-
seri ti pa: Upravništvo „Domoljub“
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1914.

Leto XXVII.

Beri in sodi!

Zvišani davek na žganje se že po-
bira in kmalu se bo predpisal tudi zvi-
šani dohodninski davek, pričeni od
1600 kron letnih dohodkov. Med žga-
njarji, ki bodo sedaj plačevali alkohol
(špirit) za 50 vinarjev pri litru dražje,
je zašumelo. In vendar je ta davek po
večini prostovoljen. Po večini pravimo,
ker dobro vemo, da posamezen gospo-
dar tam, kjer so delavci vajeni žganja
pri delu, ne more sam ustaviti slabih
navad in dajati pred kosilom ali pa za
malico hruševe vode ali mleka. Ne do-
bil bi delavec. Prav posebno težko je
izpremeniti žganjarstvo pri obrtnih de-
lavcih, pri zidarjih in tesarjih. Ni še
mного desetletij, ko ni bilo treba gos-
podarju, ki je kaj zidal ali popraviljal,
po dvakrat ali celo po trikrat na dan
nositi delavcem zelenega strupa; zdaj
je pa ta reč tako ukoreninjena, da se
zdi, kakor bi se proti nji ne moglo nič
storiti. In vendar dobro vemo, da je tu-
di med obrtnimi delavci že zdaj mno-
go takih, kateri bi radi sprejeli kaj
drugega namesto žganja, in ki se vidno
mučijo z žganjarskim šilom, ko pride
vrsta nanje. Toda stari, ukoreninjeni
žganjarji imajo prvo besedo in nihče
nima poguma, da bi se jim ustavil.
Tukaj je treba začeti. Od žganjarjev se
ne sme dati strahovati ne naš kmet, ne
njegovih delavci. V pravilih Svete voj-
ske naj bi se dostavila posebna določba
za dninarje, posle in razne delavce, da
ne bodo pod nobenim pogojem sprejeli
upijanljive pijače pri delu, marveč za-
hтеvali kaj drugega. Naši delavci v go-
zdih, doma in na tujem, delajo težko,
včasih po 15 ur in še več na dan. Izku-
šnjo imajo, da jih žganje slabi in hvala
Bogu: celo taki, kateri si ga doma pri-
voščijo precejšnjo mero, ga ne nosijo
s seboj v gozde. Kar velja za delo z le-

som, velja tudi drugod. Tembolj naj
velja zdaj, ko se je žganje podražilo.

Pa še nekaj! Ta razvada s čajem,
ki se vanj vliva žganje, da se zastrup-
ljajo z njim tudi ženske in otroci! Če
se je kdo navadil na čaj, naj stisne vanj
limono; žganje naj ne nikoli v kmečki
hiši ne pride v stik s čajem. Naj se za-
čne povsod vesela vojska proti čaju z
žganjem!

× × ×

V Domoljubu smo bili že povedali,
da se je leta 1911. porabilo v naši dr-
žavni polovici 1.167.000 hektolitrov al-
kohola (čistega špirta). V naši kranjski
deželi se ga je porabilo tisto leto
19 665 hektolitrov; to znese skoraj dva
milijona litrov. Žganja je seveda naj-
manj dvakrat do trikrat več, tako da
pride povprek na Kranjskem na vsako
osebo na leto krog 6 do 8 litrov žganja.
Pri tem pa ne štejemo davka prostega
žganja, ki ga je tudi precej. Zvišani
davek na žganje znaša 1 K 40 vinarjev
na liter alkohola; to pomeni, če bi se
popilo vsako leto naprej v deželi toliko
žganja, kakor se ga je leta 1911., da bo
samo od davka na žganje naše ljud-
stvo plačevalo po 2 milijona 753 tisoč
in 100 kron na leto. Cel zemljiški davek
pa znaša dober milijon kron; torej ma-
lo manj nego trikrat toliko, kakor zna-
ša zemljiški davek, plačujejo naši ljud-
je davka na žganje. Poudarjamo, da
smo proračunali samo davek; kolikor
samo žganje stane, je povrhu. Cene so
šle za špirit zadnja leta precej kvišku.
Leta 1902 je stal hektoliter špirta krog
37 kron; leta 1911 pa že 66 kron; leta
1913 blizu 90 kron; torej na vsak način
špirit sam stane nad dva milijona
kron; k temu prištejemo navedeni da-
vek, pa imamo nad 4 milijone 700.000
kron samo s Kranjskega izdatkov za
žganje; če računamo še doma kuhano,

davka prosto žganje, znašajo izdatki
nad 5 milijonov. Ali ni to nepotreben
davek? Ali ne bi bile razmere pri nas
neprimerno boljše, ko bi se ta denar
gospodarsko pametno obrnil? Ali mo-
rejo ljudje, ki izdajajo tolike vsote za
žganje, trditi, da bi jih zavarovanje za
starost, ki bi neprimerno manj stalo,
uničilo?

× × ×

Tudi piva se mnogo porabi v naši
deželi. Leta 1912. je dobila dežela dav-
ka od piva, ki znaša 4 krone na hekto-
liter, 508.011 kron. Iz tega sledi, da se
ga je popilo 10.200.200 litrov; torej pri-
de na eno osebo povprečno nad 20 litr.
na leto. Davka pride na eno osebo malo
več nego po eno krono. Za pivo se pa
izda sploh v deželi nekaj nad 2 milijo-
na 200 000 kron, ali 4 krone 40 vinarjev
od posamezne osebe. Tudi ta davek je
prostovoljen.

× × ×

Če se bo popilo žganja toliko, kot
se ga je doslej, bi prišlo zvišanega da-
vka na našo deželo 973.250 kron. Dobila
bo pa v tem slučaju od davka na žga-
nje za 1 milijon 100.000 kron več, nego
je doslej. Iz tega se vidi, da bo prejela
več, nego se bo plačalo zvišanega da-
vka. Kdor ni slep, mora izprevideti, da
so naši poslanci na Dunaju za našo de-
želo dobili velike ugodnosti, kar je bilo
mogoče samo s tem, da so se sklicevali
na primanjkljaje v deželnih proraču-
nih, torej ravno na to, kar so liberalci
v svoji hudobnosti tako napadali in za-
hтеvali, naj se že prej zvišajo deželne
doklade, preden se zagotovi državni
prispevek.

× × ×

Za ocvirek pa še neko liberalno
lumparijo. Po deželi hujskajo liberalci,
da so davek na žganje podražili samo

»klerikalci«, in da so mu bili liberalci nasprotni, sploh, da je ta reč samo od klerikalcev izšla. Za zvišanje davka na žganje so bile pravzaprav vse stranke v državnem zboru; socialni demokratje so predlagali manjše zvišanje; druge stranke, med njimi vsi liberalci, so glasovale za zvišanje 50 vinarjev na liter. Slovenska liberalna stranka v naši deželi je takrat, ko je z Nemci imela večino v deželni zboru in odboru, zahtevala naravnost zvišanje davka na žganje deželnim dohodkom v pomoč. Zastopnik liberalno-nemške večine deželnega odbora, liberalni poslanec in deželni odbornik Grasselli je l. 1908. na Dunaju pri posvetu, kako naj bi se pomagalo deželam, izrekel tako-le: »Mi na Kranjskem smo za splošni državni prispevek deželam, ki naj se doseže s tem, da se zviša davek na špirit.« To je natisnjeno na str. 95 knjige Stenogr. Protokoll der Enquete über die Landesfinanzen; torej se ne da utajiti. Zdaj pa laže liberalci, da so bili liberalci vedno proti zvišanju davka na žganje, in da so samo klerikalci to izsilili. Res je pa le to, da so naši poslanci iz tega davka izbili za deželo nad en milijon kron na leto več, nego bi bila dobila dežela, ko bi bili liberalci na krmilu.

800.000 delavcev v Nemčiji brez dela.

Berolin, 5. febr. 1914.

Število brezposelnih delavcev v Nemčiji je zadnje mesece, zlasti mesec december in januar, silno narastlo. Oblasti po meseca januarja objavile poročilo, po katerem posnemamo, da je v Nemčiji sedaj blizu 800 tisoč delavcev brez posla in dela. Samo v Berlinu nima čez 70.000 delavcev nobenega dela. Po mestih, posebno po družinah vlada velika beda in gladež. Družinski očetje so že par mesecev brez dela in iščejo dan za dnem malih zaslužkov, da preživijo svoje družine. Veliko jih je, ki obupajo in izvrše samoumor, drugi si pomagajo s tem, da prosijo.

Zadnje tedne prirejajo v Berlinu delavski zastopniki in državni poslanci velike shode, na katerih zbirajo brezposelne delavce. Na vseh shodih zahteva ljudstvo, da se vpelje v Nemčiji državno zavarovanje za brezposelnost, katero se je dozdaj vedno odlašalo.

Kaj je pa krivo, da je v Nemčiji toliko ljudi brez posla? Eni dolže vojako na Balkanu, češ da je ustavila trgovino in fabrike, ki ne morejo blaga oddati. Drugi delajo krive stroje, vsled katerih izgubi leto za letom več tisoč delavcev delo, tretji, in teh je največ, dolže tuje, inozemske delavce, da jemljejo domačinom kruh in delo. Tuji delavci so namreč na Nemškem veliko bolj pridni in vztrajni kot pa domačini, zato jih jemlje tovarnarji in podjetniki rajši v delo kot pa domačine. Delavski časopisi poročajo, da je letos število tujih delavcev čez en milijon narastlo. Domači delavci vedno zahtevajo, naj vlada prihod tujcev v Nemčijo prepove ali vsaj

otežkoči. Izmed tujcev je na Nemškem največ Avstrijcev in Ogrov, je jih 500.000. Samo v Berlinu je 70.000 Avstrijcev.

Nemška vlada je začela to zimo proti Avstrijcem zelo strogo nastopati. Vsak avstrijski delavec mora plačati takoj, ko pride na Nemško, delavsko karto, ki stane 5 mark (6 K). Brez te ne dobi dela. Če pa karte takoj ne kupi, mora plačati kaznen 7 mark (8 K 40 vin.). Delavci iz drugih držav pa plačajo za karto samo 2 do 3 krone.

Posebno strogo postopajo Prusi pri osebnem davku. Vsak ga mora plačati, naj bo tujec ali domačin. Kdor ne plača, ga takoj rubijo ali pa poženo iz Nemčije. Zadnji mesec so izgnali iz Berlina nekega češkega delavca iz Prage, ki je bil že 10 let v Berlinu oženjen. Plačati ni mogel osebne dohodnine in davčna komisija mu je dala ukaz, da mora tekom 24 ur zapustiti mesto. Taki slučajni se vedno bolj množijo. Podjetniki ne sprejemajo več inozemcev v svoje tovarne in tudi manjši mojstri ne smejo več sprejemati tujcev na delo.

Tako postopajo državne oblasti v Nemčiji proti avstrijskim podanikom. Noben človek ne bi mislil, da žanje Avstrija tako hvaležnost od strani Nemčije, kateri skazuje tako velike usluge. Nemška država pa nas ne samo v Nemčiji, ampak tudi drugod po svetu izpodriva, kjer more in jemlje odjemalce naši trgovini in našim tovarnam.

Deželni zbor.

Seja dne 5. februarja 1914.

Deželni poslanci so prisostvovali ob 10. uri dopoldne v stolnici sv. maši, katero je daroval č. g. dekan Kolar.

Deželni glavar dr. Ivan Šustersič otvoril ob tri četrti na 11. uro ob navzočnosti dež. predsednika eksc. barona Schwarzza in vseh poslancev, med njimi virilist presvetli knezoškof dr. Jeglič, deželni zbor.

Eksc. baron Schwarz naznanja otvorilni cesarski patent in pozdravi zbrani deželni zbor v imenu cesarske vlade. Deželni zbor je v pretekli dobi razvil veliko delavnost, ki se pričakuje tudi od sedanjega. Najvažnejša naloga bo ustvariti ravnotežje v deželnemu gospodarstvu. Kot predsednik deželnega šolskega sveta izraža željo vlade, naj deželni zbor zboljša gnetno stanje učiteljstva, česar ta stan v svojem težavnem poslovanju zasluži in potrebuje. Oujublja, da bo vlada deželni zbor v svojem poslovanju izdatno podpirala. Cesar je imenoval za deželnega glavarja dr. Ivana Šustersiča (živahno ploskanje pri večini) in za njega namestnika poslanca barona Lichtenberga. Deželni predsednik čestita glavarju, ki tako vsestransko pozna potrebe in razmere dežele. Nato deželni glavar položi v roke deželnega predsednika slovesno obljubo.

Nato deželni glavar zaobljubi vse poslanec.

Deželni glavar se spomni smrti dr. Iga Žitnika. Bil je eden najstarejših članov zbornice skozi 25 let in je spadal med najmarkantnejše osebnosti zlasti po svoji iz-

redni delavnosti. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga brez izjeme spoštovali in ljubili kot moža trdnega prepričanja, ki je kljub svoje bolezni z izredno vnemo deloval za blagor svojega naroda. Čast spominu dr. Žitnika! (Čast!)

Nadalje so poslanci S. L. S. vložili še naslednje nujne predloge:

Poslanec Piber in tovariši za omejitve spekulativnega razkosavanja zemljišč.

Poslanec Piber in tovariši za splošno monopoliziranje zavarovanja.

Poslanec dr. Krek in tovariši za splošno deželno delavsko zavarovalnico.

Poslanec dr. Krek in tovariši za varstvo čebelarstva.

Poslanci dr. Gregorič in tovariši za preskrbnino starih in revnih oseb z državnimi sredstvi.

Poslanec Lavrenčič in tovariši glede gozdnega zakona in njegovih izvrševanj.

Poslanca Pehavec, dr. Pegan in tovariši glede nakupa vodnih sil za električne naprave na Vipavskem.

Poslanec dr. Gregorič in tovariši, da se tarif za osebni promet na progi Ljubljana — Radovljica c. kr. državne železnice zniža, ker je previsok.

Samostalni predlogi poslancev S. L. S.

Poslanci Zorc, Mihelčič, Jarc in tovariši radi preskrbe prebivalstva ob severnem pobočju prebivalstva Gorjanec v okraju Novo mesto s pitno vodo.

Poslanci Zorc, Hladnik in tovariši o zadevi zgradbe mostu čez Savo pri Krškem, pri čemur naj se vpošteva splošne prometne razmere okraja.

Poslanci Vehovec in tovariši glede izločitve vasi Dečavas iz občine Žužemberg in priključitve k občini Zagradec.

Poslanci Jarc in tovariši zaradi zapostavljenosti kranjske dežele v vladni predlogi o lokalnih železnicah: Deželni zbor protestira zoper zapostavljenost kranjske dežele v lokalno železniški predlogi in zahteva od vlade, da primerno vpošteva kranjske prometne interese v zmislu dosedanje železniške akcije deželnega zbora kranjskega.

Poslanci Zorc, Mihelčič, Jarc in tovariši radi poprave in razširjenja vodovoda za Novo mesto in okolice: Deželni odboru se naroča, da se nedostatki pri vodovodu za Novo mesto in okolice odpravijo in omenjeni vodovod razširi na vasi Drška (Irčavas) in Stoplče.

Se izroče tozadevnim odsekom, ki se imajo izvoliti.

Interpelacije poslancev S. L. S.

Interpelacija poslancev Iv. Lavrenčiča, dr. Kreka in tovarišev na Nj. ekscelenco gosp. deželnega predsednika v zadevi »Delavske zavarovalnice proti neugodam v Trstu: Obrtniki v kamniškem okraju imajo pri okrajni bolniški blagajni naznanje o svoje delavce od spomladi do zime skoro nepretrgoma, čeprav isti ne delajo pri obrti v deželnih dneh, žetvi, košnji in drugem delu na polju in v gozdu, kakor v slučaju

bolezni pri svoji družini itd. Zavarovalnica pa ni teh dejstev prav nič upoštevala in zahteva kar na kratko doplačila od 100 do 800 K od posameznih obrtnikov, kar znaša v okraju približno 20.000 K. Tako postopanje ni in ne more biti opravičeno ter je v stanu obrtnike ne samo hudo oškodovati, marveč naravnost uničiti. Interpelantje vprašujejo dežel. predsednika: Je-li Nj. ekscele. gosp. deželni predsednik pripravljen vse potrebno ukreniti, da se neopravičene terjatve »Delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu« zavrnejo in obrtnikom zahtevani donesek odpusti?

Za pospeševanje mlekarstva na Kranjskem.

Nujni predlog poslanca Jakliča glede pospeševanja mlekarstva na Kranjskem:

Zadnjih 15 let se je mlekarstvo v naši deželi navzlic mnogim težkočam zelo razvilo. Na stotisoče kron denarja pride sedaj na leto v deželo za mleko in mlečne izdelke. Vsekako pa naše mlekarstvo še daleko ni na isti stopinji kakor bi moralo biti, da bi naše kmetijstvo imelo pri mlekarstvu dohodke, kakršne imajo živinorejci v deželah in državah, koder vsi merodajni faktorji dejansko podpirajo to vevlačno gospodarsko panogo. Pri nas se v tem oziru premalo stori. Zaostajamo v kakovosti izdelkov kakor tudi v organizaciji prometa in trgovine. Zaradi tega izpodriva tuja konkurenca naše blago celo na trgih, koder bi ti izdelki naših mlekarov morali dominirati. V Trst, Pulj, Reko i. dr. bližnje kraje ne prihajajo samo mlekarški izdelki z Ogrske, Moravske i Češke, celo iz Danskega se uvaža maslo, ki dela vspešno konkurenco našim izdelkom.

Silna konkurenca takoimenovanih umetnih nadomestil surovega masla je itak znana.

Iz lastnih moči se naše mlekarstvo ne more ubraniti konkurence, ne more odpraviti nedostatkov, ki se še povsod nahajajo pri mlekarstvu, ne more samo organizirati izvoza in prodaje, ker je finančno prešibko. Zaradi tega predlagamo:

Visoka zbornica skleni:

1. C. kr. vlada se pozivlje, da potom carine štiti domače mlekarstvo.

2. C. kr. vladi se naroča, da se umazana konkurenca nadomestil surovega masla zakonito onemogoči.

3. Deželnemu odboru se naroča, da kolikor mogoče podpira razvoj mlekarstva v deželi, vrh tega pa stopi v dogovor s sosednimi alpskimi deželami, ki so v enakih razmerah, da se izvede za vse alpske dežele enotna trgovska organizacija.

Za našo trgovino z lesom.

Nujni predlog poslanca Demšarja in tovarišev. Podpisani predlagajo: C. kr. centralna vlada naj vse potrebno ukrene, da se pri prihodnjih trgovinskih pogodbah v polni meri upošteva naša trgovina z lesom. Obdrži naj se dosedanji prosti izvoz obdelanega lesa v Italijo, preskrbi naj se za prosti izvoz vsaj nekaterih manj vrednih lesnih izdelkov. Z ugodnimi tarifi po železnicah in ladjah naj se skrbi za prekomorski trg. Pospešuje naj se dobro gozdno gospodarstvo in podpira lesna trgovina.

Meščanska šola v Krškem in kmečke občine.

Predlog poslanca Hladnika in tovarišev glede meščanske šole v Krškem: Kmečke občine okraja silno trpe radi skoraj 8% naklade, katero morajo plačevati za meščansko šolo v Krškem.

Mnogo pa je občin, katere niso imele še nobenega svojega občana na tej šoli, očkar šola obstoji.

Ker ravno ta okraj največ trpi vsled slabih vinskih letin, vsled pogostne toče, vsled pomanjkanja prometnih sredstev, zlasti železnice, od katere je samo mali kos šentjanške železnice v tem okraju, zato predlagajo podpisani: visoki deželni zbor skleni: deželnemu odboru se naroča, da razmotriva vprašanje, kako bi se kmečke občine krškega okraja razbremenile glede prispevka za meščansko šolo v Krškem, zlasti ali bi ne kazalo spremeniti meščansko šolo v kako srednjo ali pa strokovno šolo. Deželni odbor naj predloži v tem oziru določne predloge.

Za monopoliziranje zavarovalništva.

Nujni predlog poslanca Pibra in tovarišev, naj se monopolizira vse zavarovalništvo.

Deželni zbor skleni: Vlada se poziva, da izdela in predloži zbornici oziroma deželnim zborom zakonski načrt, po katerem naj se vse zavarovalništvo monopolizira po teh-le načelih:

a) Zavarovanje za življenje bodi državni monopol.

b) Zavarovanje za slučaj ognja bodi monopol posamnih dežel.

c) Imenovani, izkazano dobičkonosni podjetji, naj dobiček, ki preostane preko zavarovalno-tehnično nujnih rezerv, uporabi tako-le:

1. Dobiček od zavarovanja za življenje, naj gre na to, da se čim najugodnejše za zavarovanje osnuje državna monopolizirana zavarovalnica proti raznim uimam: toči, pozebi, črvu itd. Poleg tega dobička naj k ti zavarovalnici prispeva država z dvema tretjinama svote, kar je je v zadnjem desetletju izplačala v polajšanje bede.

2. Dobiček od zavarovanja za slučaj ognja naj se z eno polovico porabi za deželno monopolizirano zavarovalnico za živino, ki naj služi kot pozavarovalnica za krajevne živinske zavarovalnice, z drugo pa za podporo delavskih in kmetskih stavbnih društev, ki brez lastnega dobička svojim članom grade rodbinske hiše.

Protišpekulativnemu razkosavanju zemljišč.

Nujni predlog posl. I. Pibra in tovarišev, naj se omeji špekulativno razkosavanje zemljišč.

Deželni zbor skleni: Vlada se poziva, da predloži državnemu zboru zakon, v katerem okviru morejo potem deželni zbori skleniti zakone proti špekulativnemu razkosavanju zemljišč.

Načela tega zakona naj bodo ta-le:

1. Skupna posestva, ki merijo nad 5 ha in ki so se zadnja tri leta skupno obdelovala, imajo predpravico kupiti domače občine, kmečke posojilnice in druge družbe,

ki jim vlada da to pravico. Vsak barantač z zemljišči, ki kupi kako posestvo, mora kup naznaniti gosposki, ki ga razglasi. Občine ali posojilnice imajo pravico tri tedne po skleni kupčije izjaviti, da same kupijo.

2. Kdor kupi kako zemljišče, ki znaša vsaj tri hektare, ga sme v treh letih, odkar je nanj prepisano v zemljiški knjigi, samo v celoti dalje prodati; odprodati se sme v tem času k večjemu ena četrtina. Če prestopi ta zakon, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom. Izvzeta so posestva, ki so kupljena na prisilni dražbi, ali če so podedovana, ali če vlada v posamnem slučaju prodajo dovoli.

3. Kdor je takemu trgovcu z zemljišči prodal svoje posestvo, sme tekom enega tedna potem, ko je kupčijo sklenil, odprodaje odstopiti.

4. Kdor je od špekulanta kupil parcelo, sme od kupa odstopiti v petih dneh.

5. Zadrug, ki brez dobičkaželjnosti kupujejo posestva, da jih potem prodajajo svojim članom, ne zadeva ta postava. Med take zadruge se štejejo tiste, katere ne obrestujejo vlog svojih članov nad 5% in ki v slučaju razdružitve ne dajejo članom več nego samo vplačane deleže.

Za preskrbo dobre pitne vode v novomeški okolici.

Poslanec Zurb in tovariši so predlagali:

Prebivalstvo severnega pobočja Gorjancev (tako zvano Podgorje) trpi ob suši silno zaradi pomanjkanja pitne vode za ljudi in živino. Ker v tem svetu ni žive vode in so obstoječe kapnice pomanjkljive in nedostatne, si morajo ljudje ob suši z velikim trudom po več ur daleč voziti vodo. Ta nedostatek se občuti posebno v občinah: Šmihel, Stopice, Brusnice in Toplice. Zato predlagajo podpisani:

Visoki deženi zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj čimprej prouči, kako bi se severno pobočje Gorjancev (to je občine Šmihel, Stopice, Brusnice in Toplice) preskrbelo s pitno vodo.

Nadalje so interpelirali:

Poslanec Lavrenčič o tem, kaj je ukrenil deželni odbor glede preosnove deželnih šolskih zakonov.

Poslanec Zurb, Hladnik in tovariši o tem v kakem stadiju se nahaja zadeva cestne zveze na Ošterc.

Poslanec dr. Pegan radi pomanjkljivega državnega nadzorstva v rudniku v Vremskem Britofu.

Poslanec Zabret o tem, kedaj se bo zgradil most v Podnartu.

Poslanec Mihelčič in tovariši: Ali hoče deželni glavar ukreniti, da se brezobrestna posojila po toči in pozebi vinskih krajev za l. 1913. ne vračajo.

Poslanci Mihelčič, Dermastija, Jaro in tovariši za to, da se po gradbenem vodstvu belokranjske železnice napravljena in spremenjena pota napravijo tako, da bo mogoče po njih varno voziti.

Nato se vrši volitev deželnega odbora. Izvolijo se: iz skupine veleposestva grof Barbo, iz skupine mest dr. Triller, iz skupine kmetskih občin dr. Lampe, iz splošne skupine dr. Pečan, iz cele zbornice dr. Zajec.

Kot namestniki: iz skupine veleposestva baron Apfaltern, iz skupine mest dr. Novak, iz kmetske skupine Ivan Lavrenčič, iz splošne skupine Dermastia, iz cele zbornice dr. Gregorič.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevajal I. M.

(Dalje.)

Meč se je zablskal in drug za drugim so se zopet valili mrtvi ali umirajoči navzdol. In čim večji je postajal metež, tem močnejša je postajala Zuloва roka. Klical je svoje bojne krike in našteval imena glavarjev, ki jih je bil pobil v svojem življenju, med tem pa je njegova sekira neprenehoma pelala in presekala vse, karkoli je zadela.

Seve tudi oni niso držali rok križem; suvali in sekali so z meči in sulicami, ranivši ga na mnogih krajih, da je bil ves oblit s krvjo. A ščit mu je branil glavo, jekleni oklep pa telo in s pomočjo junaškega častnika je hrabro držal in branil stopnice.

Pa Kari se je naposled zlomil meč; nato je zgrabil enega sovražnikov s tako silo, da sta obadva padla. Kakor bi trenil, so padli ostali čezeni in ga sesekali na kosce. Tako je umrl ta junak.

Umslopogas pa je stal kakor skala. »Galazi! O, da bi bil ti tukaj, brat moj Galazi!« je zavpil ter pobil enega, in še enega in še tretjega, tako, da so bili primorani umakniti se s polzkih, okrvavljenih stopnic; začuden so strmeli vanj misleč, da ni umrjoč človek.

Zid iz marmornatih kamnov je bil zdaj že šest čevljev visok in v meni je vstalo upanje. Škrepetal sem z zobmi, ker mi nisem mogel pomagati, ko sem opazoval ta krasni boj. Nič nisem mogel storiti, ker sem v bitki izgubil svoj revolver.

Umslopogas je porabil odmor, se naslonil na sekuro, da se malo odpočije, ker je bil od premnogih ran jako izmučen; a ves čas jih je zasmeheval, jih psoval z ženskamí — en sam je zmagoval proti tolikim! Nekaj časa se ni upal nihče več nadenj vzlic vsem Nastovim vzpodbudam. Naposled je stari Agon ves iz sebe od jeze, ker je videl, da bo zid kmalu dovršen in njegovi načrti prekrizani, zavihtel svojo sulico in planil po krvavih stopnicah navzgor.

»Oj, oje« je zavpil Zulu, ko ga je spoznal, »tudi ti prihajaš! Le naprej! Čakam nate, le naprej, le naprej! Prisegel sem, da te ubijem in jaz vedno držim svojo prisego!«

Pogumno je prihitel Agon ter s tako silo sunil Umslopogasa, da mu je predril ščit in ga zabodel v vrat. Zulu je vrge! ščit proč in tisti trenutek je bil

zadnji Agonovega življenja. Predno je namreč mogel izdreti sulico iz ščita, je Umslopogas zgrabil sekuro z obema rokama, jo zavihtel visoko v zrak in ga udaril naravnost po glavi, da mu jo je razčesnil do vratu. Mrtev se je zvalil Agon na kup mrtvih zarotnikov in z njim je bil tudi konec njegovih zarot.

Spričo njegove smrti je nastal grozen krič na stopnicah. Morilci, med katerimi sem opazil tudi nekaj svečnikov, so začeli bežati. Stari Zulu seveda za njimi in padali so kot muhe. Le eden se mu je ustavil in ta je bil velikaš Nasta, Nileptin snubač in oče cele zarote.

Kakor obupan se je črnobradi Nasta za trenutek naslonil na svoj dolgi meč in povsili glavo, takoj na to pa je s strašnim krikom planil nad Zula in mu zadal tako silen udarec, da je težko orožje presekalo oklep in se zadrlo Umslopogasu globoko v telo, tako, da je Umslopogas izpustil sekuro.

Iznova je Nasta vzdignil svoj meč, da bi dodobra pobil svojega sovražnika, ki je bil brez orožja. A malo ga je poznal. Stari Zulu se je stresel, razkačeno zavpil, zbral vse svoje moči in se je kakor ranjen lev zagnal nad Nasto, zgrabivši ga za vrat. Silni naval je podrl Nasto na tla in obadva sta se v ljutom boju valjala po tleh. Nasta je bil močan človek in njegov položaj obupen, vendar ni bil kos najmočnejšemu možu zuluške dežele, dasi je bil ta težko ranjen.

Boj je bil kratek. Naenkrat sem videl, da je stari Umslopogas zopet vstal, vzdignil svojega sovražnika visoko v zrak, zmagoslavno zatužil ter ga vrge! čez ograjo stopnic v zevajoči prepad.

Pomoč, ki jo je priklicala ena odposlanih dvornic, se je bližala in glasno vpitje od zunanjih vrat sem nam je oznanjalo, da se je mesto dvignilo in so meščani prihajali na pomoč. Začeli smo zopet podirati marmornati zid, ki smo ga zgradili s tolikim trudom.

Zid je bil kmalu razdejan in skozi vežo je sredi rešiteljev opotekaje se stopal stari Umslopogas. Bil je ves pokrit z ranami in en sam pogled v njegovo divje oko mi je povedalo, da umira. Gumasti obroč na glavi mu je bil na dveh krajih presekan in kri mu je tekla po obrazu. Na desni strani vratu je bila rana, ki mu jo je bil prizadejal Agon s sulico; drugo globoko rano je imel na levi roki, tam, kjer se je končeval rokav njegove jeklene srajce, na desni strani telesa pa je bil oklep prezan v dolgosti celih šest palcev od Nastovega meča, ki se mu je zadril globoko v telo.

Opotekal se je ta strašni, krasni divjak in z iztegnjeno roko je počasi stopal dalje, mimo kraja, kjer so ležali marmornati kosi, skozi okroglo obokano vežo in skozi debele zavese na notranji strani, naprej po kratkem mostovžu v veliko dvorano, ki se je zdaj polnila s hitro oboroženimi možmi, ki so vreli skozi stranski vhod.

Naposled je dospel do svetega kamna, ki je stal sredi dvorane. Moči so ga očitno jele zapuščati, kajti ustavil se je ter oprl na svojo sekuro. Iznenada pa je povzdignil svoj glas in glasno zavpil:

»Umiram, umiram — a kraljev je bil ta metež. Kje pa so tisti, ki so prihajali po velikih stopnicah? Ne vidim jih. Ali si tu, Makumazan, ali pa si že odšel pred menoj, da me počakaš? Kri mi jemlje vid — vse se vrti naokrog — slišim glas voda; Palazi me kliče!«

Takoj nato je bilo videi, da mu je nova misel šinila v glavo, zakaj vzdignil je krvavo sekuro in jo poljubil.

»Zdrava bodi, inkozikas, je vzkliknil. »Skupaj pojdeva, zakaj midva se ne moreva ločiti. Predolgo sva živela skupaj, ti in jaz. Nikdo drugi te ne imej.«

»Se en udarec! Samo še enegal Dobrega in močnega!« In vzravnal se je v vsej svoji velikosti, grozovito zavpil ter začel sukati sekuro nad glavo, da je bila videti kakor krog žarečega jekla. Kar naenkrat pa jo je pustil z vso silo pasti na vrh svetega kamna. Ploha isker je završala po zraku in taka je bila malone nadčloveška sila tega udarca, da se je ogromni marmornati kamen razletel na kose in da od inkozikase ni ostalo drugega kakor nekaj kosov jekla in roženega ročaja.

S treskom se je razletel ta sveti kamen in isti čas se je tudi zgrudil vrti stari Zulu, še vedno držeč za ročaj sekire, mrtev na tla.

Tako je umrl junak Umslopogas!

Od začudenja so stremeli vsi, ki so bili priča tega izvanrednega prizora. Zdajci je nekdo zavpil: »Prerokovanje! Prerokovanje! Razbit je sveti kamen!«

»Zares«, je izgovorila Nilepta v svoji bistroumnosti; »glejte, ljudstvo, razbit je kamen in prerokovanje se je uresničilo, kajti tujec je zdaj zveniški kralj. Moj gospod Inkubu je odbil vse napade Sorajine vojske in jo premagal; oni, ki je rešil krono, naj jo tudi nosi.«

»Tale možak pa«, je rekla obrnivši se k meni in položivši roko meni na ramo, »glejte, je vzlic rani, ki jo je zadobil v večrajšnjem boju, je jezdil s tem starim junakom, ki leži tamle, med solničnim zahodom in vzhodom celih sto milj, da me reši pred zaroto krvoločnih morilcev. Da, rešil me je v poslednjem trenutku in zbok junaških činov, ki so jih izvršili — takih slavnih činov, kakor jih naša zgodovina ne more pokazati — izjavljam tukaj pred vsem ljudstvom, da naj bodo imena Makumazana, Umslopogasa in mojega služabnika Kare, ki mu je pomagal braniti stopnice, napisana z zlatimi črkami nad mojim prestolom in njihova slava naj živi, dokler bo stalo naše ljudstvo. Jaz, kraljica, to izjavljam.«

Bučno ploskanje in odobravanje je sledilo tem besedam. Naposled so me vzdignili na rame ter me nesli čez zunanje dvorišče do mojega stanovanja, da bi se podal k prepotrebnemu počitku.

Na stanovanju so mi slekli železno srajko ter me umili. Pri slačenju so mi povzročali precejšnje bolečine; ni čuda, saj sem imel na prsih črno rano, ki je bila velika kakor majhen krožnik.

Prvo, kar se za tem spominjam, je bilo kakih deset ur pozneje peketanje konjskih kopit zunaj ozidja palače. Vzdignil sem se pokonci ter vprašal, kaj da je; povedali so mi, da je pravkar dospel večji oddelek konjice, ki jo je Vojnovič poslal kraljici na pomoč dve uri po solnčnem zahodu. Ob njihovem odhodu je Sorajina vojska bežala proti Marstuni, zasledovana od naše konjice. Vojnovič po se je utaboril z ostanki svoje utrujene vojske na istem kraju, kjer je prejšnjo noč taboriga Soraja in se je nameraval drugo jutro vzdigniti proti Marstuni. Ko sem čul to veselo novico, mi je bilo, kakor, da lahko umrjem, in pred očmi se mi je stemnilo.

Ko sem se zopet prebudil, je bila prva stvar, ki sem jo uzrl, okrogla plošča prijaznega monoklja, za njim pa Tomič.

»Kako ti je, stari fant?« je dejal neki glas.

»Kaj pa delaš tukaj?« sem slabotno vprašal. »V Marstuni bi bil moral biti — ali si pobegnil, ali kaj?«

»V Marstuni bi bil moral biti — ali si pobegnil, ali kaj?«

»V Marstuni!« se je veselo zasmel. »Marstuna se je podala minuli teden — veš, štirinajst dni si ležal v omedlevici — z vsemi vojaškimi častmi, trobente so bučale, prapori vihrali, prav tako, kakor bi oni zmagali; ali pa navsezadnje niso mogli biti veseli, da so se tako zlahka udali? Povem ti, nikdar še nisem videl kaj takega!«

»A Soraja?« sem vprašal.

»Soraja? Oj, Soraja je ujetnica, sami so jo nam izdali, ti lopovi,« je pristavil z izpremenjenim glasom, »žrtvovali so kraljico, da so si rešili svojo kožo. Semkaj jo peljejo, ne vem pa povedati, kaj bo ž njo.«

»Kje pa je Vojnovič?« sem vprašal nadalje.

»Pri Nilepti. Danes nam je prijezdila nasproti in bil je krasen sprejem. Jutri te pride obiskat.«

Tisti trenutek sem začul znan glas, ki mi je rekel, »da se mora monsieur uleči; in ožrši se proti glasom sem ugleдал v daljavi velikanske Alfonzove brke.«

»Ti si tudi tukaj?« sem rekel.

»Mais oui, monsieur; vojske je sedaj konec, moje vojaško nagnenje je zadoščeno in prišel sem streči monsieurju.«

Zasmel sem se, ali pravzaprav poizkusil sem se nasmejati. Pa najsi so bile Alfonzove vojaške napake in slabosti še take — bojim se, da se ni povzpel v tem oziru do junaške slave svojega pradedca, ki mu je bila nedvomno malo nerodna — reči moram, da boljšega, prijaznejšega strežnika ne bi mogel nikjer dobiti. Ta Alfonz! Upam, da me bo tudi on imel v tako prijaznem spominu kot jaz njega!

Drugo jutro sta me obiskala Vojnovič in Nilepta: izvedel sem od njega vso zgodbo, kaj se je zgodilo od tistega časa, ko sva z Umslopogasom oddirjala z bojišča, da rešiva kraljici življenje. Iz njegovega pripovedovanja sem posnel, da se je prav dobro izkazal kot general. Naše izgube so bile strašno velike, in skoraj me je strah povedati, koliko jih je padlo v obupnem boju. Vojnovič je bil silno vesel, da me je našel še živega in me je s solzami v očeh zahvaljeval za tisto malo, kar sem mogel storiti. Zelo pa se je prestrašil, ko mi je pogledal v obraz.

Nilepta je seveda žarela radosti, da se je njen »dragi gospod« vrnil samo z odurno prasko na čelu. Ne verujem, da bi ji strašanske izgube posebno kalile to veselje. Pa za to je ni mogoče grajati, ker je le naravno, da je gledala vse stvari skozi očala svoje ljubezni, in zbok tega ji ni dosti za bečo mnogih, samo, da je le eden srečen. Taka je pač človeška narava!

»Kaj pa ukreneš s Sorajo?« sem jo vprašal.

»Sorajo?« je rekla in udarila rahlo z nogo ob tla. »S Sorajo?«

Pa Vojnovič je hitro zasukal pogovor.

»Kmalu boš zopet dober in zdrav, dragi moj,« je rekel.

Jaz pa sem zmajal z glavo in se nasmejal.

»Nikar se ne varajte,« sem rekel. »Lahko, da se zopet malo popravim, a nikdar ne bom več tisti, kakor sem bil, zakaj moje ure so štete, Vojnovič. Moram umrjem počasi, a umreti moram. Ali veš, da sem vso jutro kri bljuval? Nekaj se godi v plućih, kar ni v redu; dobro čutim. Nikar ne glej tako preplašeno; tudi jaz sem živel, zdaj pa sem pripravljen na odhod. Daj mi zrcalo, prosim! Rad bi videl kako izgledam.«

Vojnovič se je hotel opravičevati, a sem ga toliko časa prosil, da mi je naposled dal oblo likanega srebra v lesenem okviru, ki služi Zuvendcem za zrcalo. Pogledal sem se in ga odložil.

»Saj sem si mislil,« sem rekel mirno, »ti pa govoriš, da zopet okrevam!« Nisem hotel, da bi spoznal, kako me je slika mojega obraza v resnici pretresla. Moji lasje so bili beli kot sneg, moj rmeni obraz je bil upadel in poln gub, pod očmi pa sta bila dva velika, rdečomodra kolobarja.

Pri teh besedah je začela Nilepta jokati in Vojnovič je iznova zasukal pogovor ter začel pripovedovati, da so umetniki posneli odtis Umslopogasa in da mu postavijo velik kip iz črnega marmorja, ki ga bo predstavljal v trenutku, ko je razbil sveti kamen. Nadalje postavijo drug spomenik iz belega marmorja meni in mojemu konju, kakor, je bil v trenutku, ko se je na koncu divje ježe zgrudil pod menoj na dvorišču.

Pozneje sem videl te kipe, ki so zdajle, ko to pišem — kakih šest mesecev po bitki — malone dovršeni in reči moram, da so jako lepi, zlasti oni

od Umslopogasa, ki mu je popolnoma podoben. Kar se mojega tiče, povem, da je precej dober, samo da so mi olepšali moj obraz.

Povedali so mi tudi, da so izpolnili Umslopogasovo poslednjo željo, da ni so sežgali njegovega trupla, kakor Zuvenci delajo, ampak so ga sedečega zavili po zuluškem običaju v tenko plast zlate pene ter ga položili v grobnico, izklesali so jo v zidovje polukrožnega prostora na vrhu stopnic, ki jih je bil tako sijajno branil in ki so po naši sodbi obrnjene malone naravnost proti zuluški deželi.

Tamkaj sedi in bo sedel še dolge veke, zakaj balzamirali so ga z dišavami in ga položili v neprodušno kameno rakev. Ljudje pripovedujejo, da se ponoči prikazuje njegov duh in vihti svojo bojno sekuro. Resnica je, da ne hodijo radi ponoči mimo kraja, kjer počiva ta junak.

Čudno pa je, da je nastala nova legenda ali prerokovanje med tem ljudstvom. Pravijo namreč, dokler bo stari Zulu sedel tam in zrl po stopnicah, ki jih je branil, ko je bil živel, toliko časa bo živela in procvitala nova kraljeva rodovina, ki sta jo ustanovila Vojnovič in Nilepta. Kadar pa odide odtod, ali kadar čez stoletja in stoletja njegove kosti razpadejo v prah, tedaj tudi kraljeva rodovina in zuvendsko ljudstvo preneha biti samostojno.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dom in svet.

⊕ Električne železnice. Te dni je bila otvorjena deželna električna železnica, ki veže Dunaj s Požunom. Vsake pol ure se odpelje vlak. Pri slovesni otvoritvi je rekel železniški minister Forster, ko je slavil za sluge nižjeavstrijskega deželnega odbora za to električno železnico: »Za nas in zlasti zame pomeni ta železnica nekaj čisto posebnega. Podobni projekti nastajajo pri nas v precejšnjem številu in izkušnje pri tej železnici bodo merodajne za marsikatero važno odločitev v bodočnosti.« Minister Forster je mislil pri tem na elektrifikacijo raznih državnih železnic. Kranjski deželni odbor je stopil v zvezo z železniškim mini-

strom, da bi se gorenjska proga elektrificirala. Mesto sedanjih vlakov bi se vpeljali kratki vlaki, ki bi se vozili vsake pol ure, tako da bi bil promet silno pripraven in živahen. Električni tok bi da'e deželne naprave. Minister Forster se resno bavi s to mislijo in zato je pristopi'a državna železniška uprava k vsem projektom deželnega odbora na hidroelektričnem polju. Otvoritev deželne električne železnice na Nižjeavstrijskem pomeni precejšen napredek na polju elektrificiranja. Kakor znano, je minister Forster lani obiskal Kranjsko in si je z velikim zanimanjem ogledal deželno napravo na Završnici in gorenjsko progo. Opomniti je, da so zgradile električno železnico Dunaj—Požun iste tvrdke, ki delajo tudi pri kranjski deželni napravi na Završnici.

+ **Seje cestnih okrajnih odborov** cele dežele bodo od 16. do 20. t. m. Sklicuje jih deželni odbor, da se ustanove proračuni, prevzemo okrajne ceste kot deželne in dogovore podrobnosti glede uprave po novem cestnem zakonu. K vsaki seji pride odposlanec deželnega odbora. Pozneje bo v Ljubljani posvet vseh cestnih načelnikov.

— **Na deželni gospodinjški šoli na Vrhniki** se prične v ponedeljek, dne 30. marca t. l. **celeletni gospodinjški tečaj** za gojenke iz vrhniskega in sosednjih okrajev. Tečaj se vrši tako, da prihajajo gojenke v poletnem času po dva, v zimskem času po tri dni vsak teden z doma v šolo. — Poučujejo se gojenke v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, vzgoji, živinoreji in mlekarstvu, vrtnarstvu, gospodinjiskem računstvu itd. — Pouk je brezplačen. Gojenke plačujejo te za hrano vsak dan, kadar so v šoli, 60 vin. — Prošnje za vsprejem le vlagati opremljene z zadnjim šolskim spričevalom **naškasneje do 15. marca t. l.** na vodstvo deželne gospodinjške šole na Vrhniki.

— **Predrzni konjski tatovi** so se zopet pojavili na Dolenjskem. Figer Hinkota sodišče vže leto dni išče, a ne izda ga nihče. Januarja meseca se je pojavil s konji v Brežicah. Zandarmerija ga je prišla, a je patrolji zopet utekel. Figerjev najboljši prijatelj, 26letni Janez Molan iz Bakuš, pa se je pojavil v Trsteniku pri št. Rupertu. Njegovo obnašanje je vzbudilo sum in ga je orožništvo zasledovalo do Mirne. Na Mirni ga je aretiralo, hoteč ga peljati k občini. Pred zandarmerijsko vojašnico ga je pustilo stati s parom konj — 6- in 2-letnima kobilama v vrednosti 800 do 900 kron. Molan pa je raje pustil lepi živali in je pobegnil bogve kam. Kobilani hrani sedaj občina v Mirni vže od 6. t. m. Molana pa zasleduje orožništvo. Čegave sta ti dve kobilici, še ni znano, gotovo pa je, da so kje iz Hrvaške. Ta dva moža bi zelo rada dobila v roke novomeška sodnija, ker veljata za najnevarnejša konjska tatova. Pojavita se po sejmovih, češ, hočeta kupiti živino, a vedno samo »glibata«. To glibanje traja do prodajalčevega doma in to zato, da si ogledata kraj, — potem pa sčasoma zelo dobro kupita — t. j. žival ukradeta.

+ **Druga loterija »Slovenske Straže».** Priprave za drugo loterijo »Slovenske Straže» se v kratkem prično. Ministrstvo

je loterijo že dovolilo. Žrebanje bo **14. februarja 1915.**

Ij Bivši poslanec Franc Višnikar umrl. Bivši poslanec Franc Višnikar je pred tednom v Ljubljani v 66 letu starosti umrl. Višnikar je bil višjesodni svetnik, pa je bil že dolgo časa umirovljen. Deloval je do svoje upokojitve na sodišču v Ribnici, kjer se je mnogo trudil za mirne poravnave pred sodiščem. Kot poslanec v kranjskem deželnem zboru je posebno znan izza dobe, ko je s pokojnim Kersnikom in bivšim deželnim glavarjem Šukljatom tvoril v deželnem zboru posebno skupino treh mož, takozvani »Triglava«. V deželnem zboru je zadnja leta zastopal dolenska mesta in trge, pri zadnji deželnozborski volitvi pa ni več kandidiral. Izvoljen je bil tudi v ljubljanski občinski svet, iz katerega je pa nedavno radi bolezni izstopil. Pripadal je liberalni stranki, v osebem občevanju je bil pa jako miren in prijazen. Pokopali so ga na ljubljanskem pokopališču pri sv. Križu.

— **Požar.** V Korminu je izbruhnil v soboto ponoči ogenj v trinadstropni hiši, v kateri se nahajata tudi dva razreda ljudske šole. Ker je manjkalo vode, je ogenj vso hišo vpepelil. Vojaštvo je rešilo le nekaj oprave. Posestnik je zavarovan za 50.000 K, škoda je pa baje večja.

+ **Umazana reklama.** Mestna hranilnica ljubljanska si je najela v Severni Ameriki nekega človeka, Frank Sakserja. Ta človek, ki je svoječasno delal reklamo za propadlo »Glavno posojilnico« in dobival za to delo velike provizije, spravil je pa lepo število ubogih ameriških izseljencev ob krvavo prislužen denar, sedaj lovi slovenske delavce, naj vlagajo denar — potom njegove pisarne seveda — pri »Mestni hranilnici« v Ljubljani. V 16. številko »Glas Naroda« je spravil ta človek nesramen članek »Glede varnega nalaganja denarja«. V članku najprej psuje, ker nek ameriški slovenski kolektor priporoča nalaganje denarja pri domačih rajfajznovkah. Naše združništvo imenuje »klerikalne posojilnice in hranilnice«, pri katerih ni najti sigurnosti. O odbornikih teh posojilnic pa: »Male posojilnice in hranilnice pa nimajo nikakih veččakov in tudi zelo mala poroštva. Ako kje kaj počti, se izkažejo poroštva ničevim. Tako nas uči bridka izkušnja pri »Glavni posojilnici« v Ljubljani.« Višek nesramnosti je, da si upa človek, ki je vlekel provizije od propadle »Glavne«, sedaj še sklicevati se na »Glavno« in s pomočjo te, begati ljudi pred varnostjo rajfajzenskih posojilnic. O odbornikih naših posojilnic piše dalje: »Nekateri gospodje igrajo takorekoč »va banque« in razsipajo denar tudi v strankarske namene. Ko pa želi kak vlagatelj večjo vsoto v izplačilo, ga pa postavijo na dolge obroke.« Konečno še poziva rojake, naj se varjejo »piškavih posojilnic in hranilnic«. Z Francem Sakserjem, ki si je z žulji ameriških Slovencev napravil lepo premoženje, bomo morali drugače obračunati. Sploh so se njegova podjetja preveč pardonirala. Poizvedeti bo treba in priobčiti vsa ime-

na onih nesrečnih vlagateljev-Amerikancev, ki so se dali izvabiti pisarni Fr. Sakserja, da so potom te vlagali denar, ki ga še sedaj, po večletnem dolgem roku ne morejo dvigniti. Sakser je spravil svojo provizijo, ubogi ameriški trpini pa točijo solze za izgubljenim premoženjem. Od naše strani se ni do sedaj še ničesar storilo za organizacijo nalaganja denarja od ameriških izseljencev. Organizirati bo treba društva v Ameriki, ki bodo pošiljala denar v domače kraje. Rafaelova družba bi tudi na tem polju imela hvalevredno nalogo. Uresničiti bo treba misel, ki se je nedavno sprožila, da bi deželni odbor nastavil za Rafaelovo družbo v Ameriki posobnega tajnika. Toda ne samo enega. Skrbeti moramo, da dobi Rafaelova družba svoje zastopnike v vseh velikih mestih: v New Yorku, Pittsburgu, Čikagu in Clevelandu (Ohio), kjer so Slovenci naseljeni v največjih množinah. Skubljenju našega ljudstva od strani raznih Sakserjev mora biti enkrat konec. Po ameriških mestih ima ta mož svoje zaupnike »javne notarje«, ki so seveda gostilničarji, ti lovijo zanj nevedče ljudi. Naši ljudje, ki imajo svoje v Ameriki, bi pa morali te opozoriti, da je denar najvarnejši, ako ga izseljenec sam odda na pošto in pošlje svojim v domovino; ti mu ga bodo najvarnejše naložili. Za »Mestno hranilnico« pa ni posebno častno, da ima nastavljene v Ameriki ljudi, ki za dobro plačilo vabijo denar zanjo.

— **Zastrupljene ribe v Ljubljani pri Vevčah.** Dne 1. t. m. zastrupili so z klorovim apnom velikansko število rib v Ljubljani pri Vevčah. Kako se je to zgodilo ni znano. Najbrže je bila pomanjkljiva zapora pri posodi, kjer je pripravljena do 5000 l klorovega apna v tekočem stanju. Škoda je velikanska in se ne da preračunati, posebno še pri sedanji nizki vodi. Videlo se je plavati velikanske do 20 kg težke sulce, mreže in lipave. Koliko je poginilo drugih rib in mladine se niti približno preračunati ne da. Radovedni smo, kako kazen se bode prisodilo vevški papirnici za ta čin. Sicer ima papirnica sama v najemu ribolov v Ljubljani. Tudi se je ravnatelj Tittel izjavil svoječasno, da samo zato hoče imeti ribolov v Ljubljani, da se mu ni potreba bati kazni, ako se ribe zastrupe, kar se velikokrat zgodi. Kako ostra je postava napram ubogim ljudem, ako bi kdo kako ribo vjel za sebe, je marsikdo občutil; n. pr. Jakob Bitenc je samo ob vodi šel in v vodo gledal, orožnik ga je ovadil in dobil je pri sodniji tri dni zapora za »ribjo tatvino«. Koliko bo še kaznovano ravnateljstvo vevških papirnic?

— **Alkohol ne greje.** Iz Radeč piše: Po noči od četrtega na petek je zmrznil na Močilnem Matija Irt, posestnik na Kala št. Janžke župnije. V Radeče je šel po opravkih. Ti opravki so bili pravzaprav pot iz gostilne v gostilno. Nazadnje si je privoščil še ta »kratkega«. Nadelan je bil precej, tako da mu pijače menda več dala niso hoteli in da so ga tudi zadrževali, da naj nikar domov ne hodi. Toda korajzja mu ni dala, šel je domov, a na poti opešal in zmrzne. Mož je bil alkoholik in s svojo družino tudi kot alkoholik ravnal. Bog se ga usmili.

— **Nova moška moda.** Iz Amerike poročajo, da bo letošnje poletje prineslo nekaj čisto novega v moški modi: gospodje bodo namreč začeli nositi hlače z razporkom ob obeh straneh, ki bo segal do srede meč.

— **Vojaški pohod žez Velebit.** Major Stanzer je te dni odšel s stotnijo domobrancev iz Gospiča preko Velebita v Zader, kamor je srečno dospel. Pohod je trajal 23 ur brez daljšega odpočitka. Prehod čez Velebit je bil zelo naporen, ker je bil sneg ponekod 5 m visok.

— **Odstavljen župan.** Županijska oblast v Ogulinu je odstavila župana v Sušaku dr. Domazetoviča. Pred petimi meseci je bil Domazetovič zaradi bolezni na dopustu. Takrat je občinski blagajnik dejal nekaterim občinskim svetovalcem, da bo imel letošnji proračun 110.000 kron deficita. Ko se je župan vrnil so pregledali proračun in dognali znaten primanklaj. Velika županija v Ogulinu je ukazala preiskavo, v kateri se je izkazalo, da je bilo res 100.000 kron iz nekega posojila porabljenih za povsem druge namene, nego je bilo določeno. Županske posle vodi provizorični notar dr. Miletič.

— **Kako je lep vojaški stan...** Pri vojaških vajah, ki jih je imel celovski pešpolk štev. 17 v Glinah pri Borovljah, sta zmrznili nekemu vojaku obe nogi. V brezupnem stanju so ga pripeljali v celovško bolnišnico. Menda bi se vojaške vaje lahko opravljale tudi še ob drugem času, ne pa ravno v takem strupenem mrazu. Mladi vojak bo najbrže ob obe nogi in potem bo dobil najbrže dovoljenje, da bo stal z lajno po cestah in prosjačil in kazal ljudem vso človekoljubnost vojaške uprave.

— **Dramatičen transport turškega izdajalca.** Turška vojna uprava je za časa prve balkanske vojske zapazila, da so se brzojavke, ki jih je vrhovno armadno poveljstvo pošiljalo podrejenim poveljstvom v Tracijo, vedno napačno tolmačile. Prišli so na to, da je nek poštni uradnik besedilo vedno popačil, pravo besedilo pa sovražniku izdajal. Oblast ga je sklenila zapreti, mož pa je medtem že v Ameriko zbežal. Turčija je v New York sporočila, da gre za navadnega sleparja, nakar so uradnika na Ellis Islandu kljub njegovim protestom poslali nazaj v Trst, kjer se je bil vkrcal. Tu so ga prijeli in s »Prago«, s katero so poslali v Carigrad nazaj znano ponesrečeno valonsko ekspedicijo, v spremstvu spretnih policijskih agentov Novka in Bitežnika dne 14. jan. ekspedirali v Carigrad. Ko so pristali v Pireju, pa je izdajalec skočil s krova v neko ladjico in odtod na suho ter tekkel, kar se je dalo. Novk, ki ima dobre noge, pa jo je ubrisal za njim, pa je imel to smolo, da je v svojem divjem diru podrl na tla neko damo. Vsled tega je grška policija prijela tržaškega policijskega agenta, ki je, jezen zavoljo svoje nezgode, komaj pojasnil, zakaj se gre. Končno so begunca le prijeli, a se mu bržčas ne bo nič zgodilo, ker Grki izdajalca Turčiji najbrže ne bodo izročili. Bitežnik se je peljal naprej v Carigrad sporočiti policiji ves dogodek.

Milijonska ustanova za škrofulozne otroke. Neki meščan mesta Charlotten-

burg je daroval mestu Charlottenburg en milijon mark. Obresti se porabijo za škrofulozne otroke. Isti mož je Berlinu daroval 5.000.000 mark za ustanovitev šol v gozdih.

Živo pokopali? V ogrskem židovskem mestecu Szatmarju se je minoli petek dopoldne ob 9. uri na ulici onesvestila 21 let stara kontoristinja Marija Balajti. Prenesli so jo domov k starišem in jo skušali spraviti k zavesti. Baje so poklicali tudi zdravnika in je ta izjavil, da je deklet mrtvo: zadela jo je srčna kap. Ker judovska vera predpisuje, da mora biti vsak mrlič pokopan tekom 24 ur, drugi dan je bila pa sobota, ko tudi ni dovoljeno pokopavati mrličev, — zato je židovski duhovnik odredil pogreb že za 2. uro popoldne t. j. pet ur potem, ko se je deklet onesveščena zgrudila. S prvo zvezdo v petek zvečer se namreč že začne židovski sobotni praznik. Dekleta so pokopali, med ljudmi pa se je širila govorica, da Marija Balajti ni bila mrtva, marveč le onesveščena, da je bila torej živa pokopana. Za stvar se je začela zanimati tudi oblast in med drugimi zaslišala žensko, ki umiva mrlič; le-ta je izpovedala, da je M. Balajt med umivanjem večkrat počasi odprla in zaprla trepalnice; tudi je imela roke popolnoma volne in lahno rdečico na obrazu. Dekličina mati se je bila branila pokopu, a rabinec je zahteval, da se isti takoj izvrši. Dekletovo truplo bodo izkopali.

Vsesplošno oboroževanje. V prihodnjih petih letih bodo evropske velesile izdale za oboroževanje 46 milijard, in sicer: Avstro-Ogrska 4,5, Nemčija 10, Italija 3,5, Rusija 12, Francija 8 in Anglija 8 milijard. Kaj bi se lahko s tem denarjem napravilo na socialnem polju!

Političen pregled

BALKANSKE VESTI.

Balkanska zveza med Srbijo, Grčijo in Rumunijo je sklenjena. Veniselos se nahaja zdaj v Bukareštu in je bil od kralja sprejet v avdijenci. Pašič je tudi dospel v Bukarešt. Pravijo, da gre za sklepna pogajanja. Namen zveze je varovati na Balkanu mir. Vsled tega je turško-grška vojska popolnoma izključena. Prizadevanje Rusije gre zdaj za tem, da še Bulgarijo pridobi za novo zvezo. Na vsak način leži težišče balkanske politike danes še bolj kot kdaj v Peterburgu in to je zopet velik deficit v računih avstro-ogrške diplomacije, ki vsled svojega napačnega kurza izgublja dan za dnem zadnje sledi svojega vpliva na vzhodu.

Princ Wied je obiskal Rim. Njegov dvorni maršal Trotha je odpotoval pa v Trst. Wied se poda v Albanijo, ko dobi deset milijonov, ki jih rabi za prvo silo in ko mu albanska deputacija ponudi krono. Dati mu bosta morale deset milijonov Avstrija in Italija, ker hočejo ostale velesile garantirati zgolj za albansko posojilo kot tako.

Glede egejskih otokov in južne Albanije stvar med velesilami še ni rešena. Težave dela v prvi vrsti Italija. Anglija hoče namreč, da se Turčija prisili, da prizna otoke Kios in Mitilene Grčiji in da mir, ne določuje pa nič roka, kdaj bi imela Grčija Albanijo izprazniti. Trozvezi, predvsem Italiji, se gre zdaj za to, da se ta rok fiksira; pravijo, da naj bi se izpraznjevanje začelo 1. marca in naj bi se končalo 31. Sicer pa bo Turčija po ustvaritvi bloka Srbija—Grčija—Rumunija itak morala mirovati, gre se le za to, da Veniselos izpolni svojo obljubo glede Albanije.

To bo kot moder državnik tudi storil, čeprav se Albanci in Grki prav zdaj v južni Albaniji hudo bijejo. Albanci so namreč hoteli zasesti Korico in Kolonijo, ki jim glasom sklepa velesil gresta, a Grki so rekli, da jim o tem še ni ničesar znanega (kar je tudi res) in so Albance, katere vodijo večinoma bivši turški oficirji, zapodili. **15. grški pešpolk jih je zasledoval, več ubil in celo še nekatere vasi nanovo zasedel.**

Italija se nekaj pripravlja. Ukazala je mobilizacijo 3. pešpolka v Messini in 75. pešpolka v Sirakuzi. Najbrže pa ostane le pri teh pripravah. Italija je danes na Balkanu zelo obsovražena, zadnji čas celo v Srbiji in tu še skoro najbolj ali pa vsaj tako kakor v Grčiji. Zato bodo Balkanci Lahom odslej zelo na prste gledali, kar se da jasno posneti iz neke Pašičeve izjave.

Novi bulgarski poslanik za Srbijo in novi srbski poslanik za Bulgarijo sta 7. t. m. odpotovala na svoji mesti. **To se je zgodilo zlasti na prizadevanje Rusije.** Tako igra prvo vlogo na Balkanu tudi po bitki na Bregalnici beli car. Značilno je tudi, da je bulgarski poslanik v Peterburgu Dimitrijevič izjavil, da se mora Bulgarija kljub nesrečni vojski Srbiji zopet približati, da ne ostane sama. Stvar seveda ne bo tako hitro dozorela, je pa zelo mogoča v bližnji prihodnosti.

PRINC WIED SE PRIPRAVLJA.

Rim. Princ Wied se je pripeljal v Rim v ponedeljek ob 11. uri zv. Občinstvo ga je pred kolodvorom pozdravilo z »Eviva« klici Albaniji. V torek zjutraj je princ konferiral z laškimi zunanjim ministrom, nakar je bil od kralja sprejet v avdijenci. Zvečer se je vršila na dvoru slavnostna večerja. V sredo je bil sprejet od sv. očeta, kjer je po posredovanju avstro-ogrškega poslanstva dobil avdijenco. V četrtek zv. princ Wied odpotuje proti Dunaju, kjer ga sprejme v avdijenci cesar Franc Jožef. Z Dunaja se odpelje princ Wied na svoj grad Neu Wied, kjer sprejme albansko deputacijo, ki mu ponudi albansko krono. Nato se bo princ Wied iz Trsta na avstrijski vojni ladji, katero bo spremljala laška vojna ladja, odpeljal v Drač, kjer se že vrše priprave za njegov sprejem.

UMIROVLJENJE TURŠKIH ČASTNIKOV.

Carigrad. Doslej je umirovljenih okolu 1500 turških častnikov, med njimi mnogo generalov, polkovnikov, podpolkovnikov in majoriev.

Gorenjske novice

g Bohinjska Bistrica. Zadnje zelo zanimivo društveno predavanje je preskrbela gđc. učiteljica Zemljanova. Prilodno soboto in nedeljo priredi v šoli deželni odbor kmetijski poučni tečaj. V soboto ob pol 8. uri govori g. dr. Pogačnik o zadružništvu in občinskih posredovalnih uradih, ob 2. uri pop. g. Černe o prvi pomoči pri živini, v nedeljo po jutranji maši g. Legvart o govedoreji, pop. ob pol 3. uri g. Hladnik ženam in dekletom o prasičoreji. — Na predpustno nedeljo priredi izobrazevalno društvo svojo veselico. Na sporedu je petje narodnih pesni, šaljivi igri »Kmet in avtomat«, »Poštna skrivnost« in pa prizor iz naših bohinjskih planin. — Grobotek je kot predsednik liberalne podružnice sv. Cirila in Metoda priredil veselico pri zelo pičli udeležbi. Bili so večinoma le tukajšnji tujei in zlasti več Blejcev. Tem plesalcem je govoril znani duhovnik Brce, ki v cerkvi ne sme govoriti, tudi maševati ne ter mu je sploh najstrožje prepovedano vsako cerkveno opravilo.

g Brúska okolica. Dne 1. februarja nam je predaval g. sodnik Avsec, kako se ljudje po nepotredem pravdajo. G. Avsec nam je povedal več takih pravd in jih tudi primerno osolil s šaljivimi dovtipi. Upamo, da nam bo prijazni gospod še kdaj kaj povedal. Dne 15. febr. prirede naši fantje dve šaljivi igri: »Pravica se je izkazala« in »Dva gluhca«.

g Iz Cerkelj na Gorenjskem. Tudi pri nas je huda zima, katero ljudje, zlasti bolehní, zelo občutijo, ker že več let ni bilo toliko mraza. Nekaterim gre za steljo trdo, ker v jeseni niso mogli listja dobiti. Pa upamo, da se kmalu obrne in nastopi gorkejšje vreme. Pustno nedeljo priredi Marijina družba v Domu igro »Nežika z Bleda«.

g Mengeš. Občni zbor izobr. društva se je vršil v ned. 1. febr. v starem šolskem poslopju. Izvoljen je bil po večini stari odbor. — V ned. 15. febr. pop. po kršč. nauku priredi društvo predstavo »Graničarji«. — Umrl je v ned. 8. febr. Jan. Zalokar iz Topol, oče g. bogoslovca Ant. Zalokarja. Pokopan je bil v torek 10. febr.

g Moravče. V nedeljo po nauku se vrši v Ljudskem domu predavanje »O nepotrebnih pravdah«. Predava g. sodnik Avsec z Brda, ki ima iz svoje lastne sodnijske prakse bogate izkušnje. Povabljeni ste vsi, pravdarji in nepravdarji. — Drugi gospodinjiski tečaj se začne v sredo dne 18. februarja. Zato naj se vsa dekleta, ki so se zglasila, zbero ob osmi uri zjutraj v kaplaniji, ker je začetek takoj isti dan. — Lansko leto je odredila šolska oblast, da se morajo narediti nova stranišča in stopnjice. Delo je stalo okrog 8600 K. Šola je dobila tudi novo žično ograjo,

da bo vsaj za nekaj časa mir. Šolsko dvorišče se bo pa spomladi planiralo, da vsaj otrokom med odmorom ne bo treba letati po okrajni cesti.

g Podhruška pri Kamniku. V naši občini so umrli v kratkem času trije Radeckyjevi veterani. Že omenjeni Anton Resnik, star 82 let, je umrl 16. jan. na Selih. Tomaž Šuštar, r. l. 1833., star 80 let, je šel kmalu za njim. Nato je umrl na Viru, župnija Nevlje, 29. januarja Matija Pirš, r. l. 1834. Služila sta po 8 let. Oba sta bila na Laškem l. 1859. Zadnji je bil tudi starosta čebelarjev in je imel od zadruga odlikovanje; tudi sier so imeli vsi križce in kolajne zaradi hrabrosti. Najstarejši med njimi pa je bil v preteklem letu na Viru umrl Luka Erzar, rojen l. 1830., ki je bil tudi Radeckyjev veteran.

g Šmartno pri Kranju. Na Bregu je umrla Anica Tiringar, stara 19 let, vsled bolezni, ki jo je mučila 6 let. Hiša ni bila že 20 let brez bolniške postelje. Tekom 20 let jih je umrlo ravno deset.

g Tržiške novice. V soboto bo v društvu sv. Jožefa imel ob 8. zvečer skioptične predavanje g. profesor Vinko Šarabon. Zenski odsek društva sv. Jožefa je priredil predstavo »Stari in mladi«. Kakor vselej, tako je tudi to pot igra izborna izpadia. — Za pustno nedeljo se pripravlja zabavna predstava, ki bo izzvala mnogo smeha.

g Vače. Izvedel sem, da me nekdo pozivlje, naj v »Domoljubu« javno in s svojim podpisom povem, kateri možje, kdaj in kako so sleparili pri volitvah na Vačah. Če tega ne povem, pravijo, da me bodo imeli za strahopetca. Mi je precej vseeno, za kaj me imajo ljudje, ki pišejo po liberalnem časopisju. Vendar pa mislim, da bo dobro, če javnost zve, kakega poštenjakoviča ali kakšne poštenjakoviče imajo vaški liberalci v svojih vrstah. Dne 9. oktobra 1911. smo imeli na Vačah občinske volitve. V 1. razredu smo zmagali s 4 glasovi večine, v 2. razredu smo ostali v manjšini z dvema glasovoma, v 3. razredu je odločila ob enakosti glasov obeh strank ena glasovnica, ki je dala nam enega odbornika, liberalcem pa dva. Poleg tega smo zmagali tudi v eni podobčini, tako da je pripadlo nam 5, liberalcem pa 7 odbornikov, ki so kot večina izvolili iz svoje srede župana in tri svetovalce. Po volitvah smo šele zvedeli, da so liberalci volili s pooblastilom za Marijo Osolinik iz Hotiča. Ob času, ko je bilo pooblastilo bajé »podpisano«, je ženska ležala že nad eno leto v grobu; umrla je 5. aprila 1910. Zanj je oddal glas pri volitvah kot pooblaščenec nek liberalec. Zal pa mi je, da ne morem stvari priti do dna, da bi mogel reči, ali je dotičnik vedel, da ima potvorjeno pooblastilo ali ne. Nekdo je čisto gotovo to pooblastilo potvoril. Če ga je tisti, ki je prišel volit ali kdo drugi, tega raziskovati jaz ne morem, ker nimam na razpolago sredstev, kakoršna ima g. državni pravdnik. V čegavih vrstah so bili sleparji, je pa dokazano, kdaj so sleparili, tudi, in kako, tudi. Imamo pa še drug

slučaj: Volilec Franc Klinc z Vač je bil ob času volitve v Ameriki. Ta je pismeno izjavil proti mojemu prijatelju v Kandršah, da on za naše volitve sploh vedel ni, da ni nikdar nikomur poslal volilnega pooblastila. Volil je s pooblastilom zanj neki liberalec, glede katerega pa tudi ne vem ali mu je bilo znano, da ima v rokah potvorjeno pooblastilo ali ne. Če bi mogel to dokazati, kdo je to sleparijo zakrivil, bi seveda z velikim veseljem to tudi povedal. Goljufija je bila storjena, kdo je bil slepar, tega pa ne vem. Z gotovostjo pa trdim, da te sleparije ni zakrivil kak naš somišljenik, ker je šlo vse v korist liberalne stranke, zato je moral biti slepar kdo v liberalnih vrstah, pa naj si je bil tisti liberalec iz Vač ali od kod drugod. Vače, 9. svečana 1914. Fran Majdič, beneficijant.

Dolenjske novice

d Poučni kmečki tečaji o Belokrajini. V nedeljo in ponedeljek 1. in 2. febr. so se vršili v Metliki, Črnomlju in Semiču kmečki poučni tečaji. Vsa predavanja so bila zelo zanimiva in poučna za naše kmečke gospodarje. Zato je bila pa tudi vedno obilna udeležba. Kar so poslušalci te dni slišali iz ust strokovnjakov, to pa sedaj še med seboj prefrsajo in drug drugega poučujejo. Sad ne bo izostal. Deželni odbor je na prošnjo Kmečke zveze za Belokrajino tedaj izvrstno ukrenil, da je priredil ta tečaj.

d Zima v Belokrajini. Pri nas drži trda zima že šest teden. Do 16° R in čez 20° C smo imeli mraza. Zima drži še vedno dalje, kar nič noče od'enjati. Snega je veliko, da ga že več let ni bilo toliko. Sanina je izvrstna. Solnce sije darnadan svetlo z neba, snega se pa le ne upa raniti. Naj le bo zima, da bi le spomladi ne prišla kakor druga leta, zakaj pozeba nam je že par let hudo škodovala na trti in sadju. Ubože ptičke pa seveda stradajo in iščejo okrog dobrih hiš potrebne hrane, ki jim jo tudi dobri naši ljudje radi privoščijo, saj jim bodo ptičke to desekrat povrnilé na pletje.

d Št. Janž. V nedeljo, dne 15. februarja priredi »Bogomila« v Št. Janžu igro s petjem: »Skrivnostna zaroka«. Do tedaj bode tudi oder že iznopoljen in v dvoraní napravljena galerija za stojišča. — Dne 9. februarja se poroči br. Ivan Starina iz Leskovca, član »Orla« s Franciško Štih iz Kamence, članico »Bogomile«. Tudi se poroči Alojz Podlesnik iz Murnic s Ano Strojnic iz Leskovca, članico »Bogomile« in dekliske Marijine družbe.

d S Krke. Lastnik šnopsapoteke na Krki, Jože Borštnik, ki tako skrbi za občane, da jim ob 3. zjutraj toči šnops in se potem fantje pobišjo, ta človek se drzne nekaj govoriti o izkoriščanju ljudstva in o skrbi za ljudstvo. Presmešno! Prav po be-raško prosi c. kr. vlado, da bi ga še naprej pustila pri koritu in bi še dalje samovoljno gospodaril v občini, od katere ima edini

le on dobiček, naredil pa še ni ničesar. Saj je on prav za prav župan in obenem birič, ki ima vse oklice ter ne privoščiti, da bi kdo drugi zaslužil tiste krone. Poleg tega morajo ljudje k njemu v šnopsarijo, dokler je on »župan«, župan pa njegova senca. Zato se ne čudimo, da ga silno jezi, ker so vsi odborniki S. L. S. odstopili v zavesti, da imajo večino volilcev za seboj. To pričajo volitve v 2. in 3. vol. razredu, kjer so naši vsi namestniki, posebno pa to, da je ta mož enega naših odbornikov pregovoril, da je prestopil v liberalni tabor, česar se zdaj že kesa. Le na ta način je dobil večino enega gl'asu. Sedaj pa ta potuhnjen in domišljiavi liberallec, ki pravi, da si je pri zadnjih vo'itvah dovolil predrznost, da je oddal glasovnico napisano: Dr. Lampe, klerikalni Bog v Ljubljani, nekaj čenčá o prizadetih občanih, ko je v resnici prizadet samo on in njegova šnopsarija. Kako je ta liberallec »kunšten«, lahko vidite iz tega, da je pri zadnji občinski seji hotel sebi pritihotapiti povišek županske nagrade za 100 kron in svojemu polomljenemu gasilnemu društvu, ki je samo na papirju, za stroške veselice in zastavo 200 K. Vse to pa so mu voliči S. L. S. prečrtali in zato se joka in kliče vlado na pomoč, da bi še dalje mogel napadati slovensko ljudstvo, ki je liberalcem vzelo oblast v deželi in pa deželni odbor, ki zvesto drži z ljudstvom. Morda še ne veš prijate'lj, da so te ljudje že do grla siti, tudi prešnji tvoji pristaši in komaj čaka'jo, da ti podpiše'jo pos. Ali ne veš, da gradba župnišča ni odvisna ne od tebe in ne od občinskega odbora? Vse, kar sanjaš, so prazne čenče, kakor posebno to, da si v svoji domišljavosti rekel: jaz in glavarstvo sva eno. Dvomimo, da bi uradniki s teboj bratovščino pili.

d **Novomeški torbar.** V Mirni peči se pripravljajo na zidavo nove farne cerkve. Apna in opeke imajo že dovolj, le lesa jim je še treba. Pesek vozijo zda, ko je čas za to in pot dobra za sari. Prispevke za cerkev bodo pa dali po davkih. — Mirnopečani bi radi napravili tudi cesto od Mirne peči čez Berhovo, mimo Lukenskega gradu proti Prečini. Vložili so prošnjo na okrajni cestni odbor; če bo ta pomagal, bodo tudi sami svoje prispevali. Cesta bi bila potrebna zaradi vožnje lesa in drv v Novo mesto. — Češčenje so letos veselili hude zime, ker jim je prinesla toliko lepega ledu, ki ga v Novo mesto prodajajo. — V Cegelnici se je »Nacetovi Mici« ženin odpovedal ravno dan pred poroko. To so grenke stvari. — Blizu kolodvora v Beršlino je kupil protestantovski pastor iz Ljubljane neko njivo, kjer misliljo napraviti nemško in protestantovsko šolo. Še tega je treba. — Predor za novo belekranjsko železnico pri kolodvoru v Beršlino je že narejen. Železniški most čez Krko pri Novem mestu bo pa gotov tekem enega mesca. Pri mostu se je pripetilo že par nesreč. Dva delavca sta padla v vodo, na sta brez nesreče samo mokra ven prilezla. Trije so oa oslenili; pravičilo, da je malo upanja, da bi še kdaj spregledali. Par delavcem je na preste potražalo.

d **Iz Račne.** Voznik M. Mohar iz Male Račne je peljal 30. m. m. prešiče v Ljubljano. Nazaj grede je vozil za razne ljudi različno špec. bl'ago. Ko je prišel na Grosuplje, je šel v gostilno, da se malo pokrepča, ko-

nja je pustil pa brez nadzorstva zunaj. Ko sta se naveličala čakati, sta šla sama dalje. Zavila sta po stranski poti, ki drži proti Slivnici. Prišla sta do križišča ceste in žel. proge. Mesto da bi šla po cesti naprej, sta jo ubrala po žel. progji. Nekako napol pota med postajama Grosuplje—Predole, je prišel vlak za njima ter se zaletel v sani, da jih je popolnoma razbil. Ko je strojevodja zapazil, je vlak takoj ustavil. Ljudje so takoj izstopili ter pomagali, da so spravili konja, ki se jima ni zgodila nikaka nesreča, in posamezne dele voza in razno blago raz progo. Če ne bi imel vlak »predaj prior« ve za se ne odmetavati, bi se lahko pripetila večja nesreča. Vlak je imel samo 25 minut zamude.

d **Škocijan pri Mokronogu.** »Naš Glas«, ki so ga pridni liberalci raztrosili v trumah po fari, bobna z debelimi črkami, da so vsi klerikani poslanci nasprotovali davku na žganje ter s tem hoteli oškodovati deželo za dva milijona kron, na drugi strani pa vpijejo našim šnopsarjem na ušesa: »Zdaj pa imate. Klerikalci so napravili davek na špirit, zlasti Hladnik, da bi jim ne bilo treba doklad zvišati.« Tako sami sebi nasprotujejo. Vsakemu človeku lažejo tako, kakor je njegovim ušesom prijeto. Še te resnice ne povedo, da je davek na žganje sklenjen za celo cesarstvo, in da bi dežela Kranjska od tega davka ne dobila vsako leto dva milijona 20.000 kron, če bi ne bilo vrlih poslancev S. L. S., ampak komaj polovico. Tako jih bo pa dobila. Liberalci bi radi, da bi bil davek na vino, heruš pa prost. — Največ milijonov davka bi pa Avstrija dobila, če bi ga naložili na liberalne laži. — **Na naslov c. kr. pošte v Škocijanu pri Mokronogu.** Naša pošta še izziva. Zato danes še sledeče: 1. Ta pošta posreduje za liberalne časopise. Za volitve je bilo oklicano v gotovem liberalnem časopisu, da so na pošti vse vrste časniki na razpolago. Kakšni, sledi iz tega, da je bilo oklicano v liberalnem listu. Dalje v mesecu januarju je dobivala na svoj naslov in dostavljala, kar na svojo roko večje zavitke časnika »Naš Glas« gotovim osebam, da jih porazdele kakor na primer Jenetu na Druščah. — 2. C. kr. poštarica večkrat ne uraduje osebno, ampak nadomestuje jo njen sin. — 3. Poštariča Urbančič ne dostavlja pisem naravnost naslovljencem, ampak jih daje v roke nezanesljivim osebam. Na ta način sta se zadnji čas dve pismi izgubili. — 4. Pred ljudmi, o katerih se ji zdi, da so S. L. S., se krega v uradu, da je bila v časopisih. — 5. Njen sin ji bere na glas najumazanejšje reči iz liberalnih listov, tako, da tudi ljudje, ki prihajajo po poštnih opravkih, to slišijo.

d **Šmartno pri Litiji.** Igra »Zaklad«, ki je bila naznanjena za nedeljo dne 15. februarja, se je zaradi skušnje gospodinjskega točaja, ki bo v sredo 18. t. m. prestavila na pustno nedeljo, to je 22. februarja. — Skozi več let je bilo na vrsti vprašanje glede všolanja vasi Gradiški Lazi, ki se je ob času zidanja nove šole v Litiji priklopila litijski šoli. C. kr. šolski svet je končno

z odlokoma z dne 22. januarja 1914. ugodil želji vaščanov in vas všolal zopet v Šmartno. S tem je pereče vprašanje rešeno enkrat za vselej. — Zanimiva so zadnja poročila o mučenilstvu slovenskih otrok na Koroškem, zato se zanimajte za našo podružnico »Slovenske Straže« s tem, da se prigrasite kot njeni člani in da zahtevate v prodajalnah vžigalice in drugo blago, ki se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Trgovci so dolžni vpoštevati vaše zahteve po blagu v korist »Slovenski Straži«, ker žive od vas, zato odločno in dosledno zahtevajte blago, ki se prodaja v korist »Slovenski Straži«. — Dne 8. februarja je gdč. učiteljica Marija Štupica razložila dekletom iz Marijine družbe in ženam iz III. reda v temeljitem, poljudnem in zares pristrčnem govoru velik pomen tako važnega alkoholnega vprašanja. Upamo, da njene besede ne bodo zastoni vsaj pri mlajšem rodu.

d **Trg Vel. Lašče.** — »Čuditi se je, da je g. župan tako miren in hladnokrven, da gre še vedno vsakemu klerika'cu na roko. Radoveden sem pa, kaj so klerikalci njemu dobrega storili?« vorašuje neveden liberallec v lib. časopisu. Nam pa se zdi narobe prav. Kje je kaka občina pod avstr. cesarjem, v kateri bi pustila večina v deželnem in občinskem odboru, da gospodarji z občinskim denarjem mož, ki nobenega plemena nima in imeti ne sme, ker bi mu ga takoj zarubi upniki, ki so pri njem izgubili tisočake? Da tak ni za župansko mesto v trgu, je jasno. Če ga pa vzlic temu S. L. S., ki je v deželi in obč. odboru v večini, še trpi na županskem sto'cu, da mu ne uniči ekzistence, bi to moral vendar vsak liberallec za večko dobroto spoznati, zlasti še, ker župan, »mirno in hladnokrvno«, povsod kjer more, s svojim izposojenim vplivom za liberalno stranko dela. Ni čuda, da si laški liberalci pri vsem tem že le miru in prizanesljivosti! — Bivša gostilničarka »pod lino«, ki zdaj biva v Dobropoljah, so naši liberalci povabili, da napravi v nedeljo 18. jan. t. l. »pod lipo« ves'ico s plesom. Ali se jim smi' tako, da so ji hoteli dati sebi v škodo nekaj zaslužka? Ne, ker bi jo povabili sicer na kak tržni dan, kadar se res kaj zasluži. Čemu pa? Zato, ker bodo jeseni obč. volitve in so ženo zasobili kot volilko v 2. razredu, ker bi drugače izgubila volilno pravico. Na tistem plesu pa so si priplesali en glas. — Pred enim mesecem je pisal nekdo v »Slov. Narodu« iz Lašč, da je pisanje »Domoljuba« lajanje; da je »Domoljub« ostuden in grd časopis, za na stranišče; da je g. kaplan »mokrocvetiči Jernejček iz Kroke«, da je pisava »Domoljuba« vzrok packam na hiši, v kateri gostuje župan V. in da so tisti — zapomnite si to lumparijo! — ki bero »Domoljuba«, sami denuncijanti, sleparji in goljufi, hinavci in tako zabiti bedaki, da iščejo za zdravilo uro daleč pravo oslovsko d'ako. Dne 6. t. m. pa je bilo na dražbi celo posestvo liber. kandidata I. Puce'ia. Ob ti priložnosti bi ga bili tisti krogi »Domoljubovi«, o katerih je »nekdo« tako pod'o pisal, da so sleparji in goljufi, po vsej pravici, samo da bi se izognili lastni škodi, lahko zapečatili za vekomaj in naredili konec liberalnemu voglarjenju. Pa ga niso! Zakaj ne? Zato, ker jih

»Domoljub« uči: Povračujte hudo z dobrim, ne pa: šilo za ognjilo! Ali bodo naši liberalci to dobrohotnost in usmiljeno srce »Domoljubovih« krogov spoznali in malo dostojneje pisali o tistih, ki jim v mesnice, štacune in gostilne groše nosijo? Upamo!

d **Iz Vel. Lašč.** Splošno je znano, da S. L. S. z vsemi močmi dela na to, da se ohrani in povzdigne kmečki stan, katerega so liberalci od nekdanj prezirali in zapostavljali. Zlasti ob času nezgod poslanci S. L. S. store vse potrebne korake, da se podeli prizadetim naglo podpora. Tako je g. poslanec Jaklič takoj po požaru v Zg. Retjah vložil prošnjo za podporo pogorelcem pri deželni odboru. Na veliko začudenje pa prizadeti več mesecev niso dobili nobenega odgovora. Ko sta šla vsled tega poslanca Jaklič in Škulj vprašat k deželni odboru, kaj je temu vzrok, sta izvedela, da je župan iz Vel. Lašč pisal deželni odboru, da bodo pogorelci skoro gotovo dobili škodo povrnjeno od železnice, ki je menda vzrok požara. Ne vemo, ali je to naredil liberalni župan iz hudobije, da bi ljudje izgubili zaupanje v S. L. S. in njene poslance, ali pa iz neumnosti, ker je zelo dvomljivo, če bodo mogli ubogi pogorelci kdaj prisiliti mogočno železniško upravo k povrnitvi škode. Pa četudi se jim to posreči, bo še dokaj mesecev, morebiti celo let preteklo, preden bo kaj iz tega, pogorelci pa pomoči takoj potrebujejo. Šele ko sta gg. poslanca stvar pojasnila pri deželni odboru, je taisti takoj poslal trem pogorelcem vsakemu po 400 K podpore. Seveda se bo gospod župan zdaj postavljal, da je on izposloval to podporo, čeprav bi brez ponovne prošnje poslancev ravno zavoljo županovega nerodnega pojasnila pogorelci še zdaj zastoj čakali na podporo.

d **Zagorje ob Savi.** Vojaška oblast je izrekla tukajšnjemu gospodu svetniku in župniku posebno pohvalo, ker je marsikatero vojaško zadevo natančno in vsakokrat ugodno rešil. Gospod župnik marsikaj na tihem dela in ne obeša na veliki zvon. Tako si sedaj prizadeva, da bi bili vojaški nabori doma v Zagorju in istotako sodnijski dnevi, da ne bo treba za vsako malenkost hoditi v Litijo. — Zadnjič je Domoljub pisal o enem naših liberalcev, da se pre-malo briga za sneg na poti na pokopališče. Prav podoben mu je še drugi, gospod župan, ker pusti, da morajo sejmariji sami kidati sneg, a vendar občina zahteva od njih, da plačajo stojnino. — Ali je še kaj podobnega kot v Zagorju? Naše gospodinje stikajo skupaj glave in si pripovedujejo, da poučuje na tukajšnjem ponavljalnem oddelku pri deklicah gospodinjstvo, to je kuhanje, pranje, šivanje itd. gospod, ne gospodična ali gospa, ampak gospod učitelj Golob.

d **Iz Žužemberka.** Hranilnica in posojilnica je naročila za svoje člane dva vagona Tomaževe žindre. Kako jim je vstregla, se razsodi iz tega, da so prvi vagon gnojila razvzeli tekom enega dopoldneva, drugega vagona je pa tudi prej kot v enem tednu zmanjkalo. — Pred kratkim se je ustano-

vila pri nas podružnica Kmetijske družbe. Pristopilo je že okoli 50 članov. Upamo, da se bo odbor marljivo gibal. Čaka ga obilo hvaležnega dela. — Predpust je tudi našega g. organista Colnariča opomnil, da bi bilo predolgočasno vedno peti »solo«. Šel je torej ta teden na Štajersko v Št. Janž, kjer je prej služboval, iskat tovarišice za zakonski »duet«. Pripeljal je nazaj vrlo cerkveno pevko Marijo, roj. Fric. Mlademu paru želimo, da bi jima veselo in zadovoljno tekla zakonska pesmica in vedno prav »štimala«! — Izobraževalno društvo priredi prihodnjo nedeljo svojo predpustno veselico. Smeha in poštene zabave bo veliko. Skrbela bosta za to poleg drugih, posebno navihana Kofetarica in pa mojster Peter s svojim petjem in igranjem. Prijatelji društva in nedolžnega veselja od blizu in daleč dobro došli! — Jeršetovemu študentu pravijo, da se še ni naučil družega, kakor da iz pogovorov, ki jih sliši v domači gostilni, kuje surove in lažnjive dopise v liberalne časopise. Povsod išče blata, celo svoji sorodnici, bivši prednici Marijine družbe ne prizanaša s svojim jezikom. Pa naj bi že imel to »zabavo«, a kar si odločno prepovedujemo je to, da se predrzne naše ljudstvo po »Narodu« zmerjati z »zabitimi kmeti«. To si bomo dobro zapomnili! »Zabit« bi bil samo tisti, ki bi nosil še denar v tako hišo, iz katere prihajajo take psovke nanj.

Notranjske novice

n **Iz Cerknice.** V soboto dne 7. t. m. smo imeli sklep gospodinjskega tečaja, ki je trajal dva meseca. Po službi božji je bila javna izkušnja, ki je trajala nad tri ure. Iz odgovorov deklet smo videli, da se je vodstvo tečaja in predavatelj res potrudili in da so bila tudi dekleta res pridna. Res lep uspeh tečaja je lepo zadoščenje dekletom, ki so ravno s tem, da so se vkljub vsem težavam redno udeleževale pouka, pokazale, da znajo ceniti tečaj. Vodila je tečaj gđč. Sittigova s pomočjo gđč. Čemažarjeve. Predavala sta še gosp. okr. zdravnik dr. Červený in gospod nadzornik Legvart. Deželni odbor je zastopal g. dr. Pogačnik, ki je razdelil tudi spričevala in kazal na dolžnosti, ki jih ima vsaka gospodinja ter navduševal dekleta, da si prizadevajo izobraziti, kateri so položile temelj ravno v tečaju, tudi nadalje razširiti. Vsem, ki so pripomogli, da se je tečaj vršil, se je zahvalila v imenu gojenk gojenka Martinič. — Kdo je pa slišal preje pod liberalno vlado o podobnih tečajih? In vendar smo imeli iste deželne naklade, kot sedaj. Dejanja govore, kdo ima res srce za ljudstvo, kdo pa samo prazne besede, ki so silno poceni, a ne pomagajo nobenemu nič. Volilci! Čez en mesec bodo ti ljudje zopet lazili okrog Vas z raznimi obljubami. Pokažite jim vrata!

n **Žiri.** Drugod tožijo o mrazu — pri nas se sučemo od adventa sem ve-

dno krog 20 stopinj C pod ničlo. Hribovci so pa precej na boljšem. — Jakob Fortuna, ki je prevzel mizarsko zadru-go na Dobračevi ter bo delal klopi za našo novo cerkev, išče vajenca in pomočnika. — »Račeva« in cesta čez njo, predmet dolgoletnih želja Žirovcem in sosednih krajev tja proti Ljubljani in Vrhniki, je vedno zanimivejša snov javne govornice z najrazličnejšimi variantami. V tem se pa vse strinja: edino S. L. S. s svojimi zastopi pri deželi, občini in cestnem odboru je zato sposobna. Brez Slov. ljudske stranke je Račevci nikdar ne dobijo — kakor so razmere v naši deželi za enkrat. — V nedeljo 15. t. m. pojdejo Žirovci gledat in poslušat »Desetega brata« v Društveni Dom. Fant vzbuja s svojo usodo drugod zanimanje. Otroci ostanejo doma. — Na sv. Valentina dan ob 9. uri bo v »Domu« za našo faro važno predavanje. Upamo, da bomo videli tedaj zlasti mnogo možkih!

Matere, ki imajo svoje otroke rade, jim dajo za okrepčilo dobrega mleka s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Kathreinerjeva se po slovitim Kathreinerjevem načinu napravi iz najboljšega siada in je za 23 let zdravniško priznana krepična pijača.

Pri nakupu se mora vedno izrecno zahtevati pristna Kathreinerjeva v zaprtih zavojih s sliko župnika Kneippa.

Mnenje g. dr. Wagnerja, primarija v Bruneku.

Gospod J. Serravallo.

Trst.

Mi je drago poročati Vam o porabi Vašega železnatega kina vina Serravallo, s katerim sem dosegel lepe uspehe pri konvalescentih, otrocih in pri slabokrvnih odraslih, kateri so ga prav radi vzeli. Radi tega priporočam Vaš izdelek kar najbolje.

Brunek, 7. junija 1911.

Dr. Wagner.

Pri vsakem delu, doma, na vrtu in na polju se pripetijo ranitve, katere moramo varovati pred zastrupljenjem. Najboljše sredstvo za take slučaje je znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Glej inserat!

Izobraževalno društvo Motnik priredi v nedeljo dne 15. svečana ob tretji uri popoldne gledališko predstavo. Na sporedu je petje, deklamacija in igra »Repositev, duh v krkonoških gorah, ali vsega je enkrat konec«, čarobna burka v petih dejanjih.

Izobraževalno društvo Čemšenik priredi v nedeljo, dne 15. februarja v društvenem domu zabaven večer. Za smeh bo skrbel »Kmet Herod«. Pevski zbor ima v zalogi cel kup veselih in okrošlih in pa srečo bomo lovili. Dobitkov bo dosti in pa lepih, da bo vsak lahko kaj vjel. Tudi za pustno nedeljo imamo nekaj veselega.

Katol. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah vpripori to nedeljo 15. februarja ob pol 4. uri v Društvenem domu prekrasno A. Medvedovo igro »Stari in mladi«. Gotovo ni igre, ki bi globlje posegala v vsakdanje življenje in pretresljivejše kazala to, kar se v resnici tolikokrat dogaja, da namreč sin ali hči, ki s svojimi stari pri hiši ne ravnata prav, ampak jih zavidata, odganjata blagoslov božji od hiše in ne moreta biti srečna!

Izobraževalno društvo Prečina. 15. t. m., v nedeljo je občni zbor, na pustno nedeljo pa prirede fantje dve igri: »Veževalka« in »Kmet in avtomat«. Na programu je tudi naročno petje pevskega društva.

Izobr. društvo št. Jakob ob Savi priredi v nedeljo dne 15. t. m. popoldne po krščanskem nauku predstavo dveh iger v treh dejanjih: »Prisiljen stan je zaničevan« in »Tri sestre«.

Slovenska Straža Ligojne pri Vrhniki. — Članice vrhniške podružnice »Slov. Straže« iz Ligojne prirede v nedeljo dne 15. februarja ob 3. uri popoldne predpustno veselico v prostorih g. Fr. Bradeško v Veliki Ligojni št. 15. Spored: 1. Govor. 2. Petje: Iz venčka narodnih pesmi. 3. »Ne udajmo se!« Veseligrada v enem dejanju. 4. »Zakleto soba« v gostilni pri »Zlati goski«. Predpustna burka, enodejanka.

»**Slovenski Sadjar**«, ki ni mogel vsled tiskarskega štrajka pravočasno iziti, izide vsaj če ne prej koncem prihodnjega tedna.

Jemljite vsaki dan pred spanjem kozarec naravne »Hunyadi Janos« grenčice in to vam bo uredilo ponoči brez vsakega motenja neprisilno čiščenje, po katerem se človek tako dobro počuti na duhu in na telesu, da se potem lažje in z uspehom loti vsakdanjega dela. Zato je upravičeno zapisal znani nemški zdravnik in universitetni učitelj slavnemu slikarju Apellesu besede: »Nula dies sine »Hunyadi Janos«, »Nobenega dne brez »Hunyadi Janos«.

Mnogo naših trgovcev, mnogo naših konsumnih društev je še brez Kollinske kavne primesi v korist obmejnim Slovincem, dasi bi bila njih dolžnost, da izkušajo to izvrstno domače blago kolikor mogoče med svojimi odjemalci razširiti. Saj ima od nje »Slovenska Straža« svoj redni letni prispevek, da lahko dela za obmejne Slovence. Zato ne sme biti nobenega trgovca, nobenega našega konsumnega društva, kjer bi ne bila v zalogi Kollinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem. Dolžnost vseh naših gospodinj pa je, da prav pridno po njej segajo, da kupujejo samo ta pristno domači kavni pridatek!

Odgovorni urednik **Jožef Gostinčar**, drž. poslanec.

PEBECO
PASTA
čisti usta i zube
Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.-

Izobraževalno društvo Šenčur pri Kranju igra v nedeljo 15. t. m. v dvorani društva narodni igrokaz v štirih dejanjih: »Zaklad«. Začetek ob 3. uri popoldne. Cene navadne. Vstop otrokom ni dovoljen. Igra se ne ponovi.

»**Bogoljubova**« prihodnja številka za februar in marec izide radi stavke v naši tiskarni okolu prvega marca. Vsak Domoljubov bralec naj to pove naročnikom »Bogoljuba«, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Dober zajutrek le z našo žitno kavo. Zračunamo jo v platnenih vrečkah 5 kg za K 4.— V svrhu prav posebnega shranjevanja jo razpošiljamo pri prvi naročbi vsakomur v lepi pocinkani pločevinasti skatiji (imitacija star. srebra natančno po tu vtisnjeni sliki) v skupni teži 5 kg za K 4.50. Poštnino plačamo sami. V teh skatijah ohrani kava mesec svoj izboren okus. 316 Oldřich Vítáček, Praga-Karlín stev. 203. oddelek 20.

Tehnični učni zavod Bodenschob ob Labi
Izučba prihodnjih inženirjev, arhitektov, tehnikov in kemikov.

»**CAS**«
znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5K na leto. Naročnino prejem upravištvo v Ljubliani.

KDOR je s svojim **želodcem** in črevom nezadovoljen jemlje naj **redno** nekaj časa (med Trauba želodčni prašek)

GASTRICIN

Učinek presenetljiv. Dobi se v vseh apotekah. Velika skatija stane 3 Kr.

GLAVNA ZALOGA: Sternapoteca, Dunaj, IV. Favoritenstrasse 25. Prospekti gratis franco.

Zeremki dbe za poskušajo GASTRICIN brezplačno.

V Ljubliani se dobi v vseh lekarnah.

Gospodinjite najceneje

ako se poslužujete k pripravi Vašega zajutreka, malice ter večerje zrnati kavi podobnega »pravega :Francka: z kavnim mlinčkom«.

In zakaj?

Ker »pravi :Franck«

poseduje blagovonjav okus, ki povzdiga vonjavo zrnate kave ter je pritem vendar najcenejši, ker je najizdatnejši kavni pridatek.

imp 87/25.646

V zavodih za pljučna zdravljenja
Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. f. d. je **SIROLIN "Roche"**

ščit dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odstraňuje obolenosti sopil v primeroma kratkem času.

Je jako slasten, sek prouzročujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Živirni zavoja K. 4.- se dobi v vseh lekarnah.

Najceneje

novе giblјive brzoparilnike

vse vrste slamoreznice
in vse druge poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

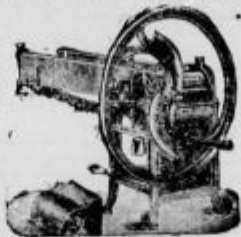
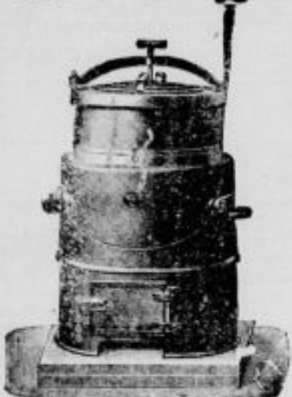
Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 4. februarja 1914.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	—	živa vaga:		
Rž	17	—	Goveda pitana	72	—
Ajda	24	—	Teleta težka	95	—
ječmen	19	—	Teleta mala	86	—
Oves	16	—	Prešči	98	—
Proso belo	22	50	Koštruni	88	—
Proso rumeno	18	50			
Koruzna stara	18	—	Kuretina in drugo:		
Koruzna nova	15	50	Maslo kuhano od		
Leča	24	—	K 260— do	280	—
Grah	—	—	Maslo surovo od		
Laneno seme	31	—	K 270— do	330	—
Grašica	—	—	Svinina sveža (špeli)	158	—
Domača detelja	180	—	Svinina prekajena	168	—
Fizi Ribničar	31	—	Mast svinjska	160	—
Fizi Prepelčar	32	—	Loj	93	—
Fizi Mandolon	27	50	jaica 100 komadov	12	—
Cebula	11	—	Pišanci	—	60
Krompir	4	40	Gosoli	—	5
Zelje sveže	—	—	Raca	2	—
Zelje kislo brezod	9	—	Gos	5	—
Ropa gorenjska	—	—			
Ropa sveža	3	—	Kolonijalno blago		
Ropa kisla brezod	8	—	na debelo:		
Brinje	20	—	Riz Rangon od		
Kumari	70	—	K 25— do	88	—
Orehi	88	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 200— do	180	—
Suhe hrčke	—	—	Sindkor od Kos — do	83	—
Suhe česplje	46	—	Petrolej	81	50
Ječice	—	—			
Zelod	10	—			
Smrekovi storži	8	—			
Seno	8	—			
Slama	8	—			
Stelja	8	—			

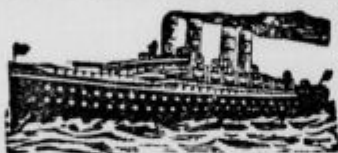
LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 4. febr.	59	57	18	35	83
Brno, 4. febr.	61	7	3	66	76
Linc, 7. febr.	45	34	57	19	8

Sprijemna se takoj

2 učenca

za pekovsko obrt pri Jak. Kavčič, v Spodnji šiški pri Ljubljani. 274

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s CUNARD LINE

Blížnji odhod iz domače luke:

Trsta: Carpathia 26./2., Saxonica 6./3.; iz Reke Caronia 23./2. 1914.

Iz Liverpoola: Carmania 21./2., 23./5. Lusitania 14./2., 7./3., 28./3., 18./4., 9./5. Campania 14./3., 4./4., 25./4., 30./5. Mauretania 28./2., 21./3., 11./4., 16./5. 1914. 3088/12

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji: Trst—New-York III. razred za one, ki potujejo v Kanado K 140— in za one v Združene države K 110—, otroci odd 12 let K 70; povsod še 20 K za osebni davek.

Glas gre kot blisk od kraja do kraja,

da prva kranjska pošiljateljska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

razpošilja najbolj zanesljivo blago tako na trgovce, krojače, šivilje kakor tudi na druge odjemalce in naročnike. Tvrdba gleda le na velik promet ter ne išče dobička in ima najboljše tvorniške zveze, veliko blaga pa sama izdeluje.

Torej zahtevajte

takoj cenik različnih predmetov iz

Prve kranj. pošiljateljske trgovine
R. MIKLAUC, Ljubljana.

Prvo naročilo Vas pridobi tvrdki. Obstoј tvrdke čez 40 let!

Izdelovanje in največja zaloga

kilnih pasov (bruh-bandov)

trebušnih pasov, vsakovrstnih obvez. 431
Zaloga blaga iz gumije za babice in bolnice, brigalnico, gumijave nogavice in blazine. Umoine noge, roke itd. Za gospode zdravnike zaloga vsakovrstnih instrumentov.

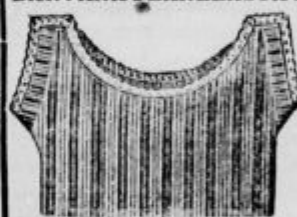
Za obilna naročila se priporoča:

K. Piotrowski, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša).

Vajenca

sprejme takoj po dogovoru Ivan Štamenec, umetni trgovski vrtnar, Ljubljana, Gradščice št. 12. 432

BARVANA FLANELASTA ŽENSKA SRAJKA.

Najboljše in najpreznejše kar si morete omisliti za žimo. Naša nova barvana flanelasta ženska srajka iz znanjčeno grane, trpe, maha fitule v krasnih vzorcih pisana in oprmljena z lepimi trimming-čipkami. — Teh flanelastih ženskih srajc smo dali izvršiti, ker smo imeli velikansko množino flanelastega blaga v zalogi, več tisoč komadov in jih torej lahko prodajamo po posebno nizkih cenah ter stanje iste pri najmanjšem odjemu 3 komad, komad po K 150, 6 komadov stane pa le K 70.— Samorazprodaja po povzetju **M. SWOBODA, Dunaj III. 2., Hiesengasse 13—404.**

Dobro domače tkalsko blago

prejme vsak, ki se obrne na našo tvrdko, in sicer stalnobarvne kanafase, brisače, cefire, angleške voali, modrotisk, lučno platno, oksford, šifon, flanela, barhente, vse zajamčeno, stalno barvno 3—15 m dolgo
35 do 40 m za 14 K po povzetju pošiljajo: **Združeni domači tkalci, Češka Černa, št. 4 pri Nachodu, Češko.** Pri naročbi dveh zavojev franko. 420

Ivan Gregorc, parna opek., Menges in tovarna lončenih peči ima v zalogi vedno vsakovrstno

opeko

zidno, veliko in malo, navadno strešno, zarezno strešno opeko (Falzziegel) ter vsakovrstno

peči

navadne kmečke in visoke peči za boljše sobe
Opeka in peč, vse prvovrstno blago!
Točna poštežba! 408

Semenska trgovina AL. KORSIKA

Ljubljana — Bleiweisova cesta — Vrtača 3.

Naznanjam častitemu občinstvu, da je izšel moj novi cenik za 1. 1914. in se dobi brezplačno in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Al. Korsika.

119

3449 **Zoper protin!**
Zoper revmatizem!
Zoper ozeblin!

Bolečine, tudi take ki imajo svoj izvor v nevralgiji, izginejo v najkrajšem času, ako se uporablja Fragnerjev „Contrheuman“. — Ni nikako vribanje spirituoz, ki skeli kožo, temveč prijetno mazilo. Sestavljeno po zdravniških predpisih na podlagi starih preizkušenj. — Prospekti se dobivajo zastoj. — Na prodaj po vseh lekarnah (pušica K 1.—) ali pa po povzetju naravnost od izdelovalca. — Pazite zelo natančno na označbo „Contrheuman“ in na ime izdelovalca:

B. Fragner, lekarna „Pri črnem orlu“
c. kr. dvorni dobavitelj, Praga, Mala stran, vogal Nerudove ulice št. 203.

Tovarniški dimniki
zazidavanja koflov
Alphons Gustodis
Dunaj XIII/2

Naročajte „Slovenca“

Za krošnjarje, trane
proslajale, razprodajalce
in za vsako gospo-
dinjstvo razpošiljam pri
stiskanju lahno poško-
dovano

toaletno milo
vsakomur

5 kg za 6.50 K

(50—52 kosov), dišeče po
vrtnicah, mandeljih, vi-
jolicah, glicerinu, seli-
ščih, mošusu, lilijenem
mleku itd.

Razpošilja po povzetju
največja izvozna tvrdka
za toaletno milo

Franc Humann,
Dunaj II., Aloisgas-
se 3/6.

Kupujte v Katoliški
Bukvarni!

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odelj
1486 po K 1.95

za izvoz na Balkan določene, a
radi končano vojsko pridržano,
iz pristne brnske Himalaja-voine,
okoli 200 cm dolge, 130 cm široke,
v krasnem črtastem melo-desinu
s krasnimi barvanimi bordurami
so hodo samo še kratek čas pro-
dajale za polovično tovarniško
ceno po K 1.95 komad. To Hi-
malaja spalno odejo so vroline
dvakrat tega denarja in se dobe
pri nas po teh senzacijonelno niz-
kih cenah samo dokler je kaj
zalogo.

1 komad Himalaja spalne odeje stane le K 1.95
3 komadi Himalaja spalnih odelj stane le K 5.70
6 komadov Himalaja spalnih odelj stane le K 11.—

Samoprodaja po povzetju

M. Svoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-404

Čudovito sredstvo zo- per pljučne bolezni.

Pismo bolnikov na lekarnarja.

Nadporočnik Bela K...y piše:
Pred 2 leti sem se prehladil na nočni
vaji, dobil sem najprej katar v
pljučih, pozneje pa pljučno bole-
zen. Krčevit kašelj in nočni pot
sta me zelo oslabila in sem znatno
shujšal. — Dobil sem začasen do-
pust in sem v tem času uporabil
neizmerno veliko zdravil, potoval
sem na jug, pa to vse skupaj ni
nič pomagalo, tako da sem sled-
njič zgubil vsako nado. — Kar
berem v nekem angleškem zdrav-
niškem časopisu o slovečem **redil-**
nem prašku »Certosan« za plju-
ča, katerega sem naročil. Uporab-
ljal sem ga skozi šest tednov po
predpisih in sem že po dveh me-
secih zopet zdrav in življenja ve-
sel vojak. Govore mi, da še nikoli
nisem tako dobro izgledal, kot se-
daj in se tudi v resnici nisem ni-
koli prej počutil tako močnega in
srečnega.

Župnik R. B...l v K...m piše:
Iz srca se Vam zahvalim, da ste
mi poslali opis angleškega **redil-**
nega praška »Certosan« za plju-
ča. Na noben način se nisem mogel
iznebiti dušljivega kašlja, ki
me je mučil in mi oteževal diha-
nje. Poskusil sem vse, kar so mi
priporočili zdravniki in bolniki, pa
ni nič pomagalo. Certosan me pa
v par tednih ni le ozdravil, tem-
več tudi izdatno okrepčal in mi
pridobil večjo težo. Čudovit je u-
činek tega odličnega in okusnega
izdelka. Priporočam ga vsakomu,
ki trpi na enaki bolezni!

Velika izvirna steklenica »Cer-
tosana« stane 5 K, in se dobi v
lekarnah. Če pa kje ni na prodaj,
naj se naroči v glavni zalogi: **Le-**
karna Josef von Török, Budim-
pešta, VI. Kiralyutca 12. o.

140

Izgotovljene obleke

žimske suknje, pelerine, ženska
krila, plišaste in suknene vrhne
jopice, okusno izdelane, se dobe
po zanesljivi ceni

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred škofijo 3
(na voglu zraven škofije).

Najdete

tudi vse vrste blaga za moške in
ženske obleke, posteljno opravo,
koltre, koce, fino belo tkanino itd.
Vedno novosti svilnenih, volnenih
in plišastih rut.

Izbira velika. Postrežba prijazna.
Na zahtevo se obleka tudi po meri
izgotovi.

Cenik različnega blaga na zahtevo
poštne prosto.

E 264/13
15

Dražbeni oklic in poziv k napovedbi.

Po zahtevanju g. **Ivana Jelačina**, trgovca v Ljubljani, zastopane ga po **dr. B. Vodušek-u**, odvetniku v Ljubljani, bo

dne 2. marca 1914

In mogoče še naslednje dni vsakokrat dopoldne ob 9. uri v Tihaboju, v Kumpoljah, v Brinju, v Brezovem in Orešju počenši v Tihaboju nadrobna dražba zemljišč vl. št. 28, 30, 159, 173, 236 k. o. Tihaboj in vl. št. 19 k. o. Sela pri Mirni s pritiklino vred, ki sestoji iz gospodarskih potrebščin.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost skupaj na 27.459 K 84 h; pritiklinam pa na 572 K.

Najmanjši ponudek znaša 18.687 K 90 h, to je dve tretini cenilne vrednosti; pod tem zneskom se ne prodaja. Dražba se vrši na licu mesta posameznih parcel in se proda vsaka parcela zase ali pa tudi skupine parcel; skupine napravi o priliki dražbe dražbo vodeči sodnik, ki naj ima v tem oziru popolnoma proste roke, po nasvetu navzočih kupcev.

Štev. skup.	P r e d m e t	Varščina		Cenilna vrednost		Najmanjši ponudek	
		K	h	K	h	K	h
I.	a) stavb. parc. št. 27 2, dvorišče in gospodarsko poslopje, travnik parc. št. 2 1 in 2 2.	34	20	342	—	228	—
	b) stavb. parc. št. 26 to je hiša št. 19, klet, sviniak in vodnjak						
	stavb. parc. št. 29 gospodarsko poslopje št. 49 sadni vrt s koročcem na 7 oken, s koročcem na 11 oken in 2 sušilnicama, parc. št. 44 njiva v Rodnah, solastnina do vl. št. 48 k. o. Tihaboj in pritiklino.	576	—	5760	02	3840	01
	c) stavb. parc. št. 27 1 t, je velik pod, hlev in parc. št. 2 3 pašnik	105	38	1055	80	702	54
	d) parc. št. 50 sadni vrt.	8	10	82	—	54	67
	Skupaj	73	78	7257	82	4825	22
II.	a) parc. št. 419 1 gozd na Klinih.	5	—	50	—	33	33
	b) " " 419 2 " " "	5	—	50	—	33	33
	c) " " 419 3 " " "	20	—	200	—	133	33
	d) " " 419 4 " " "	5	—	50	—	33	33
	Skupaj	35	—	350	—	233	32
III.	a) parc. št. 522 7 gozd v Breah.	7	—	70	—	46	67
	b) " " 522 9 " " "	8	—	80	—	53	33
	Skupaj	15	—	150	—	100	—
IV.	Celo posestvo v Brinju t. j. vl. št. 19 k. o. Selo pri Mirni obstoječe it pogorele zidanice stavb. parc. št. 22, pašnik parc. št. 213, vinograd parc. št. 214, gozda parc. št. 216 in pašnika parc. št. 220 in pritiklino.	22	22	223	18	148	79
V.	a) parc. št. 206 3 gozd v Rabri	114	80	1148	04	765	36
	b) " " 206 6 " " "	116	31	1163	19	775	46
	c) " " 206 24 " " "	45	10	451	02	300	68
	d) " " 206 21 " " "	18	34	183	42	122	28
	e) " " 206 39 " " "	24	46	244	56	163	04
	f) " " 206 46 " " "	17	64	176	42	117	61
	Skupaj	326	66	3266	65	2244	43
VI.	parc. št. 206 57 gozd pod Brezovem	8	09	80	92	53	94
VII.	parc. št. 206 82 gozd pod Brezovem	5	97	59	70	39	80
VIII.	a) parc. št. 206 85 g. pri Mor. g.	7	23	72	30	48	20

	b) parc. št. 206/86 g. pri g. Mor. g.	10	14	101	43	67	62
	c) " " 206/91 " " " " "	14	78	147	81	98	54
	Skupaj	32	15	321	54	214	36
IX.	a) parc. št. 206/192 g. Reš. hrib	14	83	148	35	98	30
	b) " " 206/112 " " "	12	30	123	—	82	—
	c) " " 206/129 " " "	5	—	50	—	33	33
	d) " " 206/132 " " "	5	—	50	—	33	33
	e) " " 206/137 " " "	5	—	50	—	33	33
	f) " " 206/148 " " "	1	50	15	—	10	—
	Skupaj	43	63	436	35	290	80
X.	a) parc. št. 224 vinog. v Orešju	3	29	32	90	21	—
	b) " " 237 " " "	5	19	51	95	34	63
	c) " " 232 " " "	2	26	22	65	15	10
	Skupaj	10	74	107	50	71	66
XI.	a) parc. št. 421 9 g. pri Kump.	33	72	337	20	224	80
	b) " " 421/10 " " "	14	13	141	34	94	23
	c) " " 421 26 " " "	22	55	225	52	150	35
	d) " " 421 29 " " "	24	42	244	22	162	81
	e) " " 421 34 " " "	22	69	226	94	151	29
	Skupaj	117	51	1175	22	785	48
XII.	parc. št. 419 9 gozd na Klinih	25	—	250	—	166	67
XIV.	a) parc. št. 217 6 p. sedaj g. Reš. h.	1	—	10	—	6	67
	b) " " 218 4 " " " " "	4	—	40	—	26	67
	c) " " 218 5 " " " " "	1	—	10	—	6	67
	Skupaj	6	—	60	—	40	01
XV.	parc. št. 419 11 gozd Pretreš	25	—	250	—	166	67
XVI.	" " 418 10 " Zaguben	22	50	225	—	150	—
XVII.	" " 351 njiva v Zgubini	22	84	224	40	152	27
XVIII.	" " 446 " v Dolgenjici	22	14	221	40	147	60
XIX.	" " 461 travnik v Mlakah	100	04	1000	44	666	96
XX.	" " 467 " " "	54	46	544	65	363	16
XXI.	" " 470 njiva ob travnikih	41	32	413	25	275	50
XXII.	" " 488 " za cerkvijo	43	45	434	50	289	67
XXIII.	" " 480 " " "	26	65	266	50	177	67
XXIV.	" " 447 " Dolžanjiva	53	52	535	20	356	80
XXV.	" " 465 travnik Dol trav.	237	25	2372	50	1581	67
XXVI.	" " 466 njiva ob travniku	39	74	397	40	264	93
XXVII.	" " 513 " za cerkvijo	37	93	379	32	252	88
XXVIII.	" " 543 " v žitnicah	76	73	767	34	511	56
XXIX.	" " 550 2 gozd v Breah	8	58	85	77	57	18
XXX.	" " 56 njiva pod ustmi	70	67	706	75	471	17
XXXI.	" " 121 " v koblah	24	57	245	70	163	80
XXXII.	" " 171 travnik pri potoku	23	71	237	12	158	08
XXXIII.	" " 175 njiva " " "	60	56	605	60	403	73
XXXIV.	" " 172 " v Brezini	24	05	240	46	160	31
XXXV.	" " 293 " v Gradiščih	39	79	393	92	262	61
XXXVI.	" " 293 2 trav. v " "	9	93	99	32	66	21
XXXVII.	" " 319 njiva Dol. Preterš	82	34	823	41	548	96
XXXVIII.	" " 357 " na Cestnici	44	20	441	96	294	64
XXXIX.	" " 371 " pod vrtmi	178	80	1782	80	1188	53
XL.	" " 397 " na Cestnici	36	09	360	90	240	60
XLI.	" " 522 22 gozd v Breah	25	—	250	—	166	67
XLII.	celo posestvo, to so vlož. št. 28, 30, 159, 173, 236 k. o. Tihaboj in 19 k. o. Selo pri Mirni	2803	18	28031	84	18687	90

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem.

odd. II., dne 15. januarja 1914.